

Korint Tere 2

Poolnoŋ Korint yoŋoo Tere ano 2 kolooro.

Jeŋ-asa-asari

Pool ano Korint uumeleer kanageso yoŋonoŋ uumotooŋ awaa mende anŋi kamban iikanonŋ Poolnoŋ Masedonia laligoŋ tereya koi ooro. Tosianonŋ Pool tuarenjer kotiga ama mugito, Poolnoŋ kiler anŋowowo meŋ kamaan ama yoŋowo uumotooŋ ambombaajon kaparan kono. Anŋowowogia tegowaatiwaa uukoisoroya qendeema onono.

Tere bakaya mutuya (Boŋ 1-7) iikanonŋ Poolnoŋ Korint uumeleer kanageso yoŋowo soomongo anotiwa qaa ya jeja. Kania naata uumeleer kanageso ii kotakotagadeer jeŋ onono? Kaer ano uugia meleema uumotooŋgo anŋiti, iikawaa korisoroya qendeema jeŋ asarija.

Tere bakaya 2 (Boŋ 8-9) iikanonŋ Judia uumeleer kanageso ilaan onoma nanduŋ onombutiwaajon kuun ononja.

Tere bakaya 3 (Boŋ 10-13) iikawaa qaa ya ii kokaer: Boi takapolakaya tosanonŋ iyanŋiaa qagia 'Aposol hona' jeŋ Poolwaajon aposol qolon-molonŋoya jeŋi Poolnoŋ qaa iikawaa kitia meleema onono.

Buk kokawaa bakaya waŋa 5 ii kokaer:

Jeŋ-asa-asari qaa 1.1-11

Pool ano Korint uumeleer kanageso 1.12–7.16

Judia uumeleer tuun yoŋoojon nanduŋ ambu 8.1–9.15

Poolnoŋ aposol hona koloojiwaa ku-usuŋa 10.1–13.10

Qaa tetegoya 13.11-13

1 ^a Anutononŋ uusiinŋaa so Pool nii kuun nono Kraist Jiisaswaa wasiwasi eja aposol koloojer. Niinonŋ uumeleer alanana Timotiwo rajo. Korint sitinonŋ Anutuwa uumeleer kanageso laligojuti ano ejemba

^a 1.1 Apo 18.1

soraaya kuuya Akaia prowinsgia sokoma laligojuti, norononj oŋowo Buŋa qaa aminj mobombaajonj kanj tere koi ojo.

²Anutu Maŋnana ano Poŋ Jiisas Kraist yorononj mono kalerjmorianj oŋoni luaenonj laligowu.

Poolnonj Anutu uluŋkoleŋaajonj mepeseeja.

³Nono Poŋnana Jiisas Kraistwaa Maŋa Anutu mepeseenkejonj. Iinonj kiankomu Toya ano uluŋkoleŋ kuuya nonomakejiwaa Anutuya koloaja.

⁴Nono kakasililij kania kania mokoloonkejonj, kambanj iikanonj Anutunonj uunana meŋ saalinkeja. Uunana meŋ saaliro moma iikawaa qaganonj nanij tosanonj kakasililij kania kania mokoloonkejuti, ii saanonj afaanjonj meŋ saalinj oŋomakebonja. ⁵Kawaa kania ii kokaenj: Kraistwo qokotaanij iwaa siimboboloyanonj qanananonj uro kelemalelenj momakejonto, iikawaa so uunana kaanjadeen meŋ saaliro Kraistwo qokotaanij uluŋkoleŋanonj uunananonj kemero kelemalelenj momakejonj.

⁶Nonononj konjilij uutanonj laligojonj eej, Anutunonj mono oŋoo uugia meŋ saaliro uugia mombo meleema oyanboyanj koloowutiwaajonj moja. Anutunonj uugia meŋ saaliro oŋononj ii iima oŋoanjo uugia meŋ saalinj aonj laligowu. Meŋ saalinj oŋomakejiwaa hoŋanonj mono uugianonj kokaenj koloonkeja: Nono siimbobolo monij oŋononj kaanjadeen siimbobolo iikayadeen mokoloowuti eej, ii mono saanonj moma mokosinjonj kotiinj laligowu. ⁷Siimbobolononj qagianonj uro momakejuti, uluŋkoleŋonj mono kaanjadeen oŋoo qagianonj uro laligojuti, ii mojonj. Ii moma kawaajonj oŋononj nama kotiiwutiwaajonj mamboma jejeromonjromonj kotakota amakejonj.

⁸^bOo uumeleenj alauruna, nono Eisia prowins uutanonj gawonj meŋ laligonj gawombaa siimbobolo moma kakasililij mokoloonj moninj, oŋo iikawaajonj poumapou laligowubojonj mojonj. Gawombaa lombotononj esuŋnana uugunj uuta koloonj mendunjonj nonono nama kotiiwombaajonj amamaaninto, kilenj kaparanj konij meŋ kamaan nonono laligonij. Kaenj kolooro toroqen jaananawo laligowonaga me qaago, iikawaajonj kaanagadeen doomoronana keno laligonij.

⁹Kaenj laligonj uunananonj kokaenj romonjonj: Moŋnonj komuwonatiwaa qaaya jeŋ tegoro qaa iikanonj qanananonj uro tiwilaawonatiwaajonj mambonij. Ananaa esuŋnananonj laarinj laligowomboto, Anutuwaa ku-usunj qaganonj laarinj laligowombaajonj ama kaenj kolooro. Anutunonj koomuya meŋ gbilij oŋono waabuti, iinonj mono afaanjonj nono kaanagadeen ilaanj nonomakebaa.

¹⁰Komuwombotiwaa torokonana somata totoonj moninto, Anutunonj iikanonja metogonj nonono. Metogonj nonono ano toroqen metogonj

^b 1.8 1 Kor 15.32

nonomakebaa. Nono jejeromonromonana Anutuwaanonj ama kaenj moma laarinj munj nanjonj. ¹¹ Onjo kaanagadeenj ilaenj nonoma nonoojonj ama qama kooligi metogonj nonomakebaa. Mamaganonj nonoojonj ama qama kooligi Anutunonj moma iikawaa kitia meleeno kalenjmorianjonj sokoma nonono niniima koboonjkebaa. Kaenj metogonj nonono alauruna mamaganonj ii moma nonoojonj ama mindirinj mepeseenj mugi qamakooligianonj otokorianj kaanja uma Anutuwaa gejianonj kemenjkebaa. Kawaajonj mono toroqenj noojonj ama Anutu qama koolinjkebu. Kaenj qisijenj.

Poolnoŋ kana kekenŋaa areŋa utegoro.

¹² Tosaanja onjononj noo kaniaanaajonj uuwoi anjuti, iikawaajonj qaa kokaenj jemaŋa: Anutunonj solaŋa laligowombaajonj momakeji, nonononj mono iikawaa so gomaŋa gomaŋa liligonj kanonj nanamemenj soraaya ii pondanj otaanj laligoninj. Onjo batugianonj ii mono kaparanj koma tororo otaanj laligoninj. Ii balonj ejemba momakootonanaa so qaagoto, Anutuwaa kalenjmorianjonj inaanj nononotiwaa so ii ama menj laligoninj. Anutunonj nanamemena ii iima nanjonj “Sokonja,” jero uugejananonj qaa ii momakejenj ano iikawaajonj selenana menj umakejonj.

¹³ Tere oonjkejenj, iikawaa qaaya kuuya mono saanonj weenjonj moma asariwutiwaa so kolooja. Qaana ii gbingbaonja qaa. Qaa kania aasanjgoya monj mende oonjkejenj. Ii asuganondeenj eja. Kawaajonj noo kaniaana ii kuuya moma asaridaborowutiwaajonj moma jejeromonromonj anjenj.

¹⁴ Noo kaniaana ii bakasasanj kokaenj moma asariju: Poŋnana Jiisasnonj mombo asugiwaati, niinonj mono kambanj iikanonj onjojonj ama selena menj umaŋa. Kawaa so onjononj kaanagadeenj saanonj noojonj ama onjoanjanja selegia mepeseegi sokombaa. Onjo noo kaniaana kaenj moma asaridaborowutiwaajonj mojenj.

¹⁵ Niinonj qaa iikawaa qaganonj awasanjka nambetiwaajonj ama wala onjoononj kanj injimambaa areŋa ambe. Indija woi kanj injiibe kotumotue mewutiwaajonj ama kana kamambaa areŋa kokaenj ambe ero: ¹⁶ “Masedonia prowinsnonj kemambaa kanaanonj wala onjo injiima toroqenj Masedonia kema eleema mombo onjoononj kamambaajonj jewe. Kanj laligowe iwoi tosia ilaenj noma wasinj nonji onjomesaonj Judia prowinsnonj kemambaajonj mobe.

¹⁷ Areŋna kaenj ambe eroto, ii utegowe. Kaenj ama kemakonkanjonj qaganonj mondonj lanj mende ambe. Neenaa areŋna ii balonj ejemba yonjo so neenaajonj lanj romonjonj mende ambe. Kaenj mende romonjgowu. Qaa aasonj motoonjo iikanondeenj “Oonj, saanonj kamaŋa,” ano “Mende kamaŋa,” qaa woi ii mindirinj mende jewe. Mono nanamemenj soraaya otaanjkejenj.

© 1.16 Apo 19.21

¹⁸ Anutunonj qaa jej iikawaa so pondan amakeji, nonononj mono iwaa jaanonj kokaen jej kotiijon: Nonononj kamban mojononj “Oonj, ii saanonj ambona,” jej somonjonj iikawaa gematanonj “Ii mende ambona,” potagororonj kaen melenqeleenj mende jej laligoninj.

¹⁹ ^dAnutuwaaw Meriaa kania ii kokaen: Nii, Sailas ano Timoti nonononj onoo batugianonj Kraist Jiisaswaa kania jej asarinj laligoninji, Kraist ii “Anutuwaaw jeta tej komanja,” ano “Mende tej komanja,” qaa aro woiwoiwaaw qaganonj melenqeleenj amambaajonj mende asuginj laligoroto, Anutunonj qaa jej somonjgoroti, iikawaa so mono “Oonj!” jej ama mero honjawo kolooro.

²⁰ Anutunonj soomonjonj qaa (promis) seiseiya dawi nononoti, janjgogia mende mojonoto, Kraistnonj qaa kuuya iikawaajonj “Oonj!” jej menj kotiirota powowonj eja. Kawaajonj Kraistnonj kaanagadeenj nemunj koma nonono qaa iikawaa honjianonj kolooro moma “Qaa ii onjanonj,” jewonja. Kaen aninj Anutuwaaw qabunjanonj seinkebaa.

²¹ Anutu anj mono nono ano onj kaanagadeenj menj kotiin nonono Kraistwo qokotaan nama kotiiwonja. Iinonj mono Buja qaa jej seiwombaajonj ama bedu menj nonono laligojonj. ²² Anutunonj uunananonj Unja Toroya mokotaaro iinonj oyanboyanj laligowombaa qaaya nanjonj jej kotiinkeja. Anutunonj kaen ama bunjaya koloonjwaa munjenj aasoya ii mokotaan nonono.

²³ Niinonj temboma lombo onjomambotiwaajonj moma uulanjawo Korint onoononj mende eleema kawe. Kaen jej Anutuwaaw qata qabe saanonj qaana ii nanjonj jewaa. ²⁴ Sili nomaen ama Anutu moma laarinjkejuti, iikanonj ponjgia koloowaatiwaajonj mende mojenj. Momalaarigianonj rindanjonj onono nama kotiinkejju. Kawaajonj korisoro qaganonj laligowutiwaajonj ilaan onjomambaajonj moma onjowo motoonj uuwaaw gawonj menkebonja. Kianj.

2 ¹ Wala onoononj kanj sisau anjgitiwaajonj jej onjombe gamugia moma wosobiri anjgi. Kawaajonj ama onoononj kawe mombo iikaan ambubotiwaajonj moma uunanonj qaa somonjonj kana kekenjaa arena utegowe. ² Kawaa kania ii kokaen: Gamu qen onjombe wosobiri ambuyagati eenj, morononj saanonj uuna menj saalinj nono mombo korisoro mokoloowenaga? Jinjaunjanjaajonj ama jej onjombe wosobiri ambuyagati eenj, tosanonj korisoro qen nombombaajonj amamaagi neeno kaanagadeenj wosobiri ama laligomambo. Kawaajonj uulanjawo kanj gamu qen onjomambaajonj togojenj.

³ Tere kotakota ii kania kokaembaajonj onj ambe: Niinonj aisoowe kuuya onjononj mono niwo aisoowu. Niinonj onj kuuya kaen uuwoiya qaa moma laarin onjonjenj. Niinonj tosaanja onjoojonj korisoro mokoloomambaajonj

^d 1.19 Apo 18.5

mojento, kawe kanagia sooro lan laligogi injiima wosobiri momambo. ⁴Wosobiri ambutiwaajon tere ii mende ooweto, hononja qaa uu jopagon onomakejenj, onjo iikawaa kania moma yagowutiwaajon mono qaa kotakota ii terenon oowe. Uunanon onjoonon ama majakaka somata moma konjajilin qaganon rama jauñnanon kamaarota oowe. Kiañ.

Moñnon kana uuguroti, iwaa singisonogoya mono mesaowu.

⁵Moñnon singisonogo anota ononon gamugia mogi wosobiri asugiroti, iikanon mono noo qananondeen qaagoto, kuuya onoo qagianon kaanagadeen uro. Qaa ii jej somariwe soowabotiwaajon mono kokaanagadeen jemana: Gamu iikanon mono kuuya sokoma onono iikawaajon mamaga me boronja moñ wosobiri anji. ⁶Kanageso honja ononon qaayaa kitia meleema mugiti, iikanon mono sokoma muro uuta mombo meleeno.

⁷Kambañ kokaamba gamu ano wosobiri somata qatawo moro iikanon jej keleleñgowabotiwaajon mono lombo mende toroqej mubu. Lombo qaagoto, mono kaparan koma singisonogoya mesaon uluñkoleñ ama mubu. ⁸Kawaajon kokaen uukuuku meñ ononjen: Onjo mono qaa somonjon uujopagia mombo toroqej kotiñ qendeema muñ laligowu.

⁹Niinon terena ii kokaembaajon oowe: Onjo noo qaana kuuya tej koma anjogatonon nama kotiwiu me mende tej koma riporogon kamaawuti, iikawaa kania gosij momambaajon moma ii oowe.

¹⁰Onjo mombaa singisonogoya mesaojuti een, niinon ii kaanagadeen mesaon mujej. Bologa ama nonoti, iikawaajon mende mobe ujato, ononon mombo qeangon mindirin aowutiwaajon mojen. Kawaajon kileñaya ii Kraistwaa jaanon onanon mesaon mube tegoro. ¹¹Satanon areña ama selenon kuuku kania kania amakeji, iikawaajon tompin mende laligojen. Kawaajon Satanon haamo ama nonombaboti-waajon ama eja iikawaa singisonogoya mono mesaodaborowu. Kiañ.

Poolnon Troas laligon Taituswaajon majakaka moro.

¹²^eNiinon Kraistwaa Oligaa Buñaya jej seimambaajon ama Troas taonon kembe Poñnon nagu horon nono gawonja iikanon memambaajon afaangoro. ¹³Kaen afaangoroto, uumeleen alana Taitus mende mokoloowe qaagia mende nijoro mobetiwaajon ama majakaka moma luae uunanon mende ero. Kawaajon yeizozogia jej onomesaon Taitus mongamambaajon Masedonia prowinsnon kembe. Kiañ.

Kraistnon ku-usuñ nonono haamo amakejon.

¹⁴Nononon Anutu kokaembaajon mepeseñkebonja: Kraistwaa buña koloon welenja qenin Anutunon kambañ so kawali galeñ kaña nunuano

^e 2.12-13 Apo 20.1

kema otokorianj maamakejonj. Haamononj japujarij jurayaa moronja awaa menj karo momakejonj, iikawaa so Anutunonj nemunj koma nonono goman daej daej liligonj Kraistwaa kania jej asarinij asuganonj koloonj seinj keno gomanj so momakeju. Kawaajonj Anutu mepeseenjejonj.

¹⁵Iikawaa kania ii kokaenj: Nonononj ejemba Siwenonj ubuti ano gere sianonj kemebuti, iyonoo batugianonj kema kanij mozo moronjana soraaya momakeju. Kraistwaa kania jej seinij Anutunonj gawonanaa moronja moro awaa koloonjeja.

¹⁶Gere sianonj kemebuti, iyonononj Buja qaanana mogi iikanonj qaagia jej tegoro komunj kotiiwutiwaaajonj mogi qamowaa mumu moronja kaanja koloonjeja. Siwenonj ubuti, iyonononj Buja qaanana mogi oyanboyanj onombaatiwaaajonj mogi laaligo kombombanjaa moronja unkoowayawo kaanja koloonjeja. Morononj gawonj kaanja mewaatiwaa so kolooja?

¹⁷Ejemba tosaanja mamaganonj nii kaanja mende koloaju. Yonononj laaligogia nanjowombaaajonj moma Anutuwaanonj qaa ii komahooro gawonj kaanja laj menj ama jenkeju. Niinonj iyonoo so mende koloonj amakejento, Kraistwo qokotaanj qalomalowenj mesaonj uuna soraaya kolooro nanjenj. Anutunonj wasinj nonoti, ii moma iwaa jaasewananonj nama Buja qaaya tororo jej seinjejenj. Kiaj.

Soomonngo arej gbiliaa gawonj meme ejemba koloonj.

3 ¹Neeno kaniana mombo kanaij jej qeangomanjatiwaaajonj romonjgoju me? Kaenj qaago. Gawonj meme ejemba tosanonj Korint onj iyonoo kaniagia mobutiwaaajonj moma jenqeeangj tere oowombaaajonj kaparanj komakeju. Tosianonj Korint onj iyonoo kanagia nanjonj jenqeeangj tere mamaga oowutiwaaajonj onj kuuj onjmakeju. Niinonj gawona dindinjagadeenj mewetiwaaajonj jenqeeangj tere kaanjaajonj mende amamaajenj. ²Anutunonj Korint onj noo boronanonj onjono letoma noo wombo alauruna koloonj onjanganj neenaa jenqeeangj terena kaanja koloaju. Anutunonj neenaa jenqeeangj terena kaenj oorota ejemba kuuyanonj onjoo kaisiligia gbilia ii iima weenjonjeju.

³Onj Kraistwaa tere papia kaanja koloajuti, iikanonj asuganonj eja. Moosesonj Kana qaaya nanij apuya injk kanonj jamo tafenonj ooroti, onj iikawaa so mende koloajuto, Kraistnonj tereya onjoo uugiaa tafeyanonj kokaenj oorota nanju: Nonononj gawonj meniij honja kolooro Kraistnonj Anutu laaligo kombombanja Toyaa Unjaya uugianonj ano letonji. Ejembanonj gawonanaa honja ii iigi iikanonj ilaanj onjono gawonanaa kania moma asarijkeju.

⁴Kraistwo qokotaanij Anutunonj gawonanaa tania moja. Kawaajonj gawonj meniij onj Kraistwaa bujaya koloogiti, ii saanonj Anutuwaa

^f 3.3 Eks 24.12; Jer 31.33; Eze 11.19; 36.26

jaanonj awasankaka nama jejonj. ⁵Anana kotikotii qaganonj gawonj awaa koi Anutuwaa jaanonj mewonjatiwaa so koloojonj, iikaenj saanonj mende jewonja. Anana iwoi monjonj mende rapingonjkejonto, Anutunonj anodeen inaanj nonoma momo nonono gawonj koi menjkejonj.

⁶Anutunonj inaanj nonoma momo nonono soomonjgo arej gbiliaa gawonj meme ejemba koloojonj. Mooseswaa Kana qaawaa tereya motomotoombaajonj uugere ambonagati eej, qaa iikanonj mono qaanana jenj tegoro koomu kotigaa buja koloojonj. Uja Toroyaa gawonj arenja jenj asarinij iinonj menj gbilij nonono kotiinj laligojonj. Kawaajonj Kana qaawaa arenja iikayadeenj otaawutiwaaajonj mende kaparanj komakejonto, Uja Toroya moma anjonj kombutiwaaajonj uu kuunj onjomakejonj. Kianj.

Soomonjgo arej gbiliaa gawonja ii akadamuyawo.

⁷Anutunonj Kana qaaya jenj tereya jamononj kondonjonj ooroto, ejembanonj ii mende tenj konji Anutunonj qaa iikawaa so gosinj ironja meleema onono komunj koomuya laligonj kougi. Anutunonj wala Kana qaaya nonono kambanj iikanonj asamararanjonj Mooseswaa jaasewanja qero asariro. Asamararanj iikanonj waziinj aliwaatiwaa so kolooroto, ii kilej Israel ejemba yonjononj jaasewanja tororo uu ij bombaa so mende koloogi. Mamaga asarirotiwaaajonj ii amamaagi. Kana qaawaa Buja arej walaganonj iikaanja asamararanjawa asugiro.

⁸Iikaanja asugiroto, Uja Toroyanonj Buja arej gbilia nonono iikawaa asamararanjonj asugiwaati, iikanonj mono soomonjgo arej walagaa asamararaja uugunj hononja qaa asarinj jaanana gamugamuyawo qenjkebaa. ⁹Wala Mooseswaa Kana qaa ii asuginj gosinj nonono iikawaa so gere siawaa buja koloojonj. Buja qaa ii akadamuyawo asugiro. Kawaajonj Anutunonj qaanana gosinj jenj tegoro solanjaniwonjati, Buja qaa iikawaa akadamuyanonj mono uuta kolooja. Iikanonj soomonjgo arej walagaa akadamuya ii mamaga uugunj qaqabunjayawo kolooja.

¹⁰Buja gawonj walaganonj wala akadamuyawo kolooroto, ii Buja gawonj arej gbiliawo mindirinj gosininj walaga iikanonj mono qabunjaya qaa kolooja. Uja Toroyaa gawonj arej iikawaa akadamu-yanonj uuta koloojiwaaajonj gawonj arej walaganonj mono iwoi omaya kaanja kolooja.

¹¹Anutu hamoqeqeyaa kana walaganonj aloweewaatiwaa so kolooro. Iikanonj asamararanjawa asugidabororo. Kawaajonj kana dologa tetegoya qaa enj ubaati, iikawaa asamararanjonj mono kana mutuyaa asamararaja ii hononja qaa uugunj jaanana gamugamuyawo qenjkeja.

¹²Soomonjgo gbilianonj tetegoya qaa ilaanj nonono asamararanjonj asugiwaati, iikaenj Anutu jejeromonjromonj ama munkejonj. Kawaajonj keenana qaago totonj moma awasankaka nama qaa ii kuma

§ 3.6 Jer 31.31 ^h 3.7 Eks 34.29

onjmakejonj. ¹³Moosesonj Israel ejemba asamararanj enj aloweeroti, ii iigigiwubotiwaaajonj majakaka moma jaasewanja opo jakanjanonj esuuro. Nonononj iikawaa so mende amakejonto, Bunjanana qenjaarononj jenjkejonj.

¹⁴Bunja walagaa asamararanja iigito, uugianonj kilej gojono lanj laligonj kougi. Kambanj kokaamba kaanagadeenj iwoi monjononj mono opo jokaņa iikawaa so Juuda ejemba mamaga yonjoo uugia gojono laligoju. Kawaajonj Soomonjgo Walagaa Bunja qaaya qaaya weenjojuti, iikawaa kanagia ii tororo mende moma asariņkeju. Uugia meleema Kraistwo toroqegi iikaanja kanonj mono opo jakanņia ii qetegoro moma asariwuya. ¹⁵Kambanj kokaamba kaanagadeenj Mooseswaa Kana qaaya weenjogigi iwoi monjononj mono opo jokaņa kaanja uugia gojono momogianonj bimooro laligoju.

¹⁶Kaanja laligojuto, Bunja Terewaa qaa monj kokaenj eja, “Moosesonj ‘Pombo aminj mobo,’ jenj opo jokaņa jaasewananonjga qetegonjkeronj.” Qaa kaenj ero yonjooonjga monjononj uuta meleema Pombo toroqegi, kambanj iikanondeenj mono iwoi opo jakanņaa so ii qetegoro Anutuwwa hamoqeqeyaa kania moma asariwaa. ¹⁷“Pombaajonj” jeji, qaa ii Pombaa Uņayaajonj jeja. Pombaa Uņa Toroyanonj daenj yonjoo uugianonj laligoji, iinonj mono singisonjgogiaa kasia isano solanja (frieri) laligoju. (Kanja laligonj solanja dindinja koloowombaajonj Kana qaa otaawombaajonj mende kaparanj komakeju.)

¹⁸Kawaa so uunana meleeninj Pombaa asamararanjanonj kuuya ananaa jaa wambusoonananonj kuuro bilibili ano jaanana mende esuuninj ejembanonj niniima Anutuwwa akadamyua awaa soro ii atatononj uujj ii-iitaa tani iimakeju. Nono ii somariinj seinj iimakebutiwaa so letomakebonja. Kaenj letoma akadamyua awaa soro ii somariinj asarij Pombaa tanitani koloonjkebonja. Poņnonj Uņaya kolooji, iwaa asamararanjanonj mono kaenj meņ letoma nonomakeja. Kianj.

Nono koworanenj kaanja kolooninj Uņa Toroyanonj honja kolooja.

4 ¹Anutononj kianjkomuņ nononotiwaa so gawonj koi qanananonj ano menjkejonj, iikawaajonj mono bonj qenj naninj uunananonj mende kamaabaa. Qaago! ²Nonononj gawonj memewaa kana aasangoya gamugiawo ii kuuya gema qeninj. Tiliqili mende ama Anutuwwa qaaya mende meeranjonjkejonj, qaa honja ii asuganondeenj jenj silia qenjkejonj. Iikaanj aninj Anutuwwa jaasewananonj ejemba keraqeeanjo moma nonombutiwaaajonj naninj jenjqeeanjo qanananonj kolooro kuuyanonj qaa tororo jenj nonombombaajonj amamaanjkeju.

³Kaenj amakejonto, tosia onjononj kokaenj jenjkeju, “Poolnonj Oligaa Bunjaya ii esuyawo jenjkeja.” Kaenj jewenagati eenj, esu iikanonj gere sianonj kemebuti, mono iyonjoo uugianonj ejiwaaajonj gojono osiņkeju.

¹ 3.13 Eks 34.33 ² 3.16 Eks 34.34

⁴Kraistnoŋ Anutuwaa uŋauŋaya kolooja. Kraistwaa akadamuya ii aŋaa Oligaa Buŋayanonŋ ninisaama asasaga kaanŋa asariŋkejato, yoŋoo jaagianonŋ umuŋ kono tintuanŋ qeŋkeju. Kambaŋ kokaamba bologaa Poŋa gomaŋ so galeŋ koma oŋomakeji, iinonŋ uumeleembaa gadokopa ejemba yoŋoo uŋagiaa jaaya meŋ gooro laŋ laligoju. Kawaajonŋ Oligaa Buŋawaa asasaga iima asariwombaajonŋ amamaanŋkeju.

⁵Neenaa qabuŋananonŋ somariwaatiwaaajonŋ Buŋa qaa ii mende jeŋ asariŋkejento, oŋononŋ Poŋ Jiisas Kraistwaa kania moma jeta teŋ kombutiwaaajonŋ uu kuuŋ oŋomakejeŋ. Nonononŋ Pombaa jeta otaŋ oŋo weleŋ qeŋ oŋomakejonŋ. ⁶*Kania kokaembaajonŋ weleŋ qeŋ oŋomakejonŋ: Anutunonŋ kanakanaiyanonŋ kokaenŋ jeŋ kotoro, “Asasaganonŋ mono paŋgamaŋ qero asariwa.” Kaenŋ jeroti, iinonŋ mono Buŋayaa asasaga ano uunana kuuro asariro. Kraistnoŋ nanamemeŋa ama mero Anutuwaa asamararaŋanonŋ jaasewaŋanonŋ asariro iigiti, Anutunonŋ nono iikawaa kania moma kotowombaajonŋ kaparaŋ komakeja. Asasagaa kania jeŋ seiwombaajonŋ ama asasaga ii nonono.

⁷Asasaganonŋ uunana kuuro asariniŋ momakooto iikawaa sewana ii milyon kina uuguŋ uuta koloojato, sele busunana ii koworaŋeŋ kaanŋa afaanŋonŋ jumakeja. Anutuwaa asasaganonŋ mono sele busu kaanŋa uutanonŋ eja. Ejembanonŋ iikawaa kania iibutiwaaajonŋ Anutunonŋ areŋa ama nonono. Sareqaa iikawaa kania ii kokaenŋ: ku-usuŋ honoŋa qaa ama nonomakeji, ii nonoonoŋa eenŋ kolooŋkejiwaa so qaagoto, Anutunonŋ mono iikawaa Toya kolooja.

⁸Eu emu lee lee iikanonŋa lombo kania kania qanananonŋ uma qololombiŋ nonoŋgi koŋajiliŋ momakejonŋ. Ii momakejonto, kileŋ iikanonŋ mende qezejaanŋ nonoŋgi kamaanŋkejonŋ. Kambaŋ tosaanŋanonŋ juŋ kaanŋa waŋgoŋanonŋ osiŋ kana mende mokoloŋkejonto, kileŋ titiboronana tegoro doomoronana mende momakejonŋ.

⁹Ejembanonŋ sisiwerowero ama nonomakejuto, Anutunonŋ gema mende nunuŋkeja. Ejembanonŋ meŋ kamaanŋ ama riiŋ nonomakejuto, kileŋ mende tiwilaanŋkejonŋ. ¹⁰Jiisas qegi komuroti, iikawaa so nono kaanŋiadeenŋ buŋaya jeŋ seiŋkejonŋiwaajonŋ ama nunugi komuwombotiwaawaa moma kema kaŋ laligojonŋ. Jiisaswo kotiŋ laligonŋ inaŋ nonomakeji, ejembanonŋ iikawaa kania moma kotowutiwaaajonŋ ama kaenŋ laligowombaajonŋ uumotoonŋ anjonŋ.

¹¹Balonŋ jaawo laligonŋ Jiisaswaa gawoŋa meŋkejonŋiwaajonŋ ama kambaŋ so komuwombaa so koloojonŋ. Sele busunananonŋ komuwaatiwaa so koloojato, Jiisasnoŋ uunananonŋ kotiŋ laligonŋ sele busunana meŋ gbiliŋkeji, ejembanonŋ iikawaa hoŋa iima asariwutiwaaajonŋ ama nanjonŋ. ¹²Nono kambaŋ so siimbobolo moma komuwombaa so kolooŋkejonto,

^k 4.6 Jen 1.3

niinonj onjo batugianonj gawonj mej laligoweti, onjononj iikawaajonj ama gbilinj laaligo kotiganonj keuma laligonj ubuya.

¹³Ondino (Buk Song) mojononj qaa kokaenj oogita eja, “Anutu moma laarinj koomunonjga metogonj nombaatiwaa qama koolinj laligowe.” Nonononj qaa iikawaa so koomunonjga metogonj nonombaatiwaaajonj moma laarinj. Momalaariwaa Uja Toroya iikayadeen buja qej aojonjwaaajonj nonononj mono kaanagadeen qaanana jej qama koolinjkej. ¹⁴Anutunonj Pon Jiisas mej gbiliro koomunonjga waaroti, iinonj mono nono kaanagadeen mej gbilinj nonono waama Jiisaswo uninj jaasewanjonj ama nonono onjowo motoonj laligonj ubonja. Ii mojonjwaaajonj ama qaanana jej qama koolinjkej.

¹⁵Qaanana jej qama koolinij Anutuwaa kalejmorianjononj toroqej ejemba seiseiya sokoma onjombaa. Kaenj kolooro yonjononj afaanjonj Anutu kelemalelenj mepeseegi qaqabunyanonj seinj enj ubaa. Onjononj kaanagadeen Anutu mepeseenj seiwutiwaaajonj mojenj. Kawaajonj lombo kania kania bosima aonj oronj laligojonj.

Momalaarinonj laaligowaa tania ii kokaenj:

¹⁶Anana mej gbilinj nonombaatiwaaajonj moma mono bonj qej naninj uunananonj mende kamaawa. Onjononj selenanaagej waziinj soolinjkejonto, ii kilenj uunanaagej kambanj so kolojaninjkej. ¹⁷Ii kokaembaajonj: Namononj kakasililinj kambanj torodaamonj moma laligowonjato, iikawaa gematanonj asamararanj hononja qaa mokolonj tetegoya qaa oyanjboyanj laligowonja. Asamararanj ano kakasililinj woi ii gosinj oroninj asamararanj iikanonj mono uuta kolooro namowaa kakasililinj kania kania ii moninj afaanja ano kamaanjqeqeta koloaja.

¹⁸Ejemba ano ilawoila jaanonj ii-iita ii kambangia tegoro aliwuto, Siwe gomambaa ilawoilaya kambanj kokaamba mende iimakejonj, iyonjononj mono kambanj tetegoya qaa enj ubu. Kawaajonj nonononj jaanananonj ii-iita ii qaagoto, mende ii-iita mono iikaanj baagenj suuj injiimakejonj. Kiaj.

Poolnonj Siwewaa oyanjboyanj kuunonj kemambaajonj moro.

5 ¹Nonononj qaa koi mojonj: Namo sele busuwaa opo sel kuujanonj laligoninj koomunonj ii kondeeno kamaawaati, Anutunonj kambanj iikanonj sele busuwaa miri donjgoga anjo mero Siwenonj ewaati, ii buja qej nonono iikanonj laligowonja. Sele busuwaa miri qaita monj ii tetegoya qaa kotakota enj ubaa.

²Qaa ii moma kambanj biiwianonj kokanonj letombombaa ainja moma osonjonj nunuro Siwe laaligo gomanananonj ubombaajonj awelegonjkej.

³Siwenonj uninj sele busu qaita monj mouma nonono rabonjati, kambanj iikanonj mojononj bombolanj mende mokolonj nonombaa.

¹ 4.13 Ond 116.10

⁴Namo sele busu koi qetegowutiwaajon mende mojonto, Siwe laaligo gomanananon uma sele busunana donogoga mewombaajon awelegonkejon. Sele busu koi komuwaati, ii laaligo kotiganon gogoro qaono Anutunon kitia oyanboyon sele busuga nonombaatiwaajon mojon. Kawaajon kamban kokaamba sel kuun kokawaa uutanon laligon uulombonana bosima letombombaa aija moma osongon nununkeja.

⁵Anutu anjo Siwe sele busu mewombaajon moma mokoloon nonoma Unja Toroya uunananon ano oyanboyon koloowombaa dangunuya koloaja.

⁶Kawaajon nono mono kamban so qaqabunabunanawo satiin laligon kokaen momakejon: Sele busunanaa laaligo kuunananon koi laligowonati, kamban iikawaa so eu Siwe laaligo gomanananon Pon Jiisaswo mende laligowona. ⁷Kamban kokaamba Siwe gomambaa ilawoilaya mende uun injmakejonto, kilen ii moma laarin iikawaa so ama men laligonin nemun koma nonomakeju. ⁸Kawaajon qaqabunabunanawo kotiin sele busunanaa laaligo kuuna koi mesaowombaajon kaparan koma gomanana honanon eu uma Pombo laligowombaajon mojon.

⁹Kawaajon gomanananon koi me eu laligowonati, nononon mono uunana Pon Jiisas keraqeeango ama mubombaajon somongon iikawaajon kotiin kaparan komakejon. ¹⁰^mIikawaa kania ii kokaen: Kuuya anana mono Kraistwaa qaa jakeyanon asugiwon. Namonon sele busuwo laligon Pombaa uusiina soyanon ten konin me qetemetetan anin me een lan laligonin, anjo mono qaanana ii gosin iikawaa so tawanana anja an nonono bun qen aowona. Kian.

Ejemba Anutuwo uumotoon ambutiwaa gawona menkejon.

¹¹Kraistwaa qaa jakeyanon nambonati, nononon ii moma Pombaa momoya uuguwombotiwaajon keenana momakejon. Ii mojonwaajon ejemba kanianana soraaya mobutiwaajon kaparan koma uu kuun onomakejon. Kanianana ii Anutuwa jaanon asuganon eja. Niinon tiliqili ejaga qaago, ononon kaanagadeen ii uugianon moma yagowutiwaajon moma jejeromonromon amakejen.

¹²Kaen jen ananaa jenqeeango qaanana mobutiwaajon mombo mende kaparan komakejento, kanianana iikayadeen jen asarin onomambaajon mojen. Onjo ii moma saanon nonoo selenana ii boi takapolakaya yonoo jaagianon mepeseegi sokombaa. Yononon iwoi onoo uugianon eji, iikawaajon qaagoto, selegiaa iwoiya jaanon iibombaa so kolooji, mono iikawaajon awelegon ononganjaa selegia men uma qaa lan jenkeju. Kawaajon qaana koi jejen. Ononon yonoo qaagia auta (gorosona) mojutiwaajon mono nonoo kanianana jen asarin tororo meleema onombu.

^m 5.10 Room 14.10

¹³Ōŋononj noojonj “Uusoo tani kaanja kolooja,” jegiti eenj, niinonj mono Anutuwaa gawombaajonj ama uugere moma laligowe. Tosianonj noojonj kokaen jejju, “Uugereya qaagoto, qaaya bonjonja-gadeen jejkeja.” Kaen jejuti eenj, ii mono oŋo ilaanj oŋombombaajonj ama ambe. Mono ii duduuwubo.

¹⁴Kawaa kania ii kokaenj: Kraistnonj jopagonj nonomakeji, iikanonj mono kondoonj kuuj nonono gawonja menkejonj. Eja motoonjononj kuuya ananaa kitinanaga duŋnana mej komuro. Kawaajonj singisonjonanana ironja mende meleema nononoto, kuuya ananaa singisonjonana mesaoro toroqenj koomuya mende koloojonj. Qaa ii moma asarij moma yagojonji, Kraistwaa uujopayanonj mono kuuya anana jolonjonj gawonja mewombaajonj kuuj nonomakeja.

¹⁵Iinonj mono kokaembaajonj kuuya ananaa duŋnana mej komuro: Namononj jaawo laligojonji, anana mono laaligonana toroqenj ananaajonjadeen laligowombo. Kaen qaagoto, monj ananaajonj ama komuj waaroti, laaligonana mono iwaajonj togonj muj laligowombaajonj komuro.

¹⁶Kawaajonj uunana meleeniji, kambanj iikanonjadeen kanaij ejemba selesele mende gosinj oŋonjonj. Ejemba monj namononj siliaa so mende moma kotonj mujonj. Wala Kraist gosinj monij balonj eja toonj kolooroto, kambanj kokaamba moma kotonj munij Siwewaa Hamoqeqe Tonanaga kolooja. ¹⁷Kawaajonj moŋnonj Kraistwo qokotaaji eenj, iinonj mono kolokoloo dologa koloonj donja donjoga kolooja. Laaligo walaganonj aliro laaligo gbilianonj mono duŋnanonj koloonj asuginj muja.

¹⁸Kanja laligojato, iwoi kuuya iikawaa kondomondoo Toya ii Anutu. Iinonj Kraist wasiro tawanana mej aŋaliŋ nonoma Anutu iyaŋawo uumotoonjgo ambonjiwaa kania mesasariro. Kana kaen asugiro Anutunonj gawonj nonono ejemba Anutuwaa alauruta koloowutiwaaajonj jolonjonj kuuj oŋomakejonj.

¹⁹Anutuwo uumotoonjgo ambonjiwaa kania ii kokaenj: Kraistnonj kamaanj gomaŋa gomaŋa ananaa tawanana mero sokono Anutunonj aŋaliŋ nonono alauruta kolooniŋ. Kana uugunj laligonj kouniŋi, singisonjgo iikawaa qaagia mende weenjonj romonjonj ironja mende meleema nonono. Anutuwaa alauruta kolooniŋ moma laariŋ nonoma Kraistwaa tawawaajonj ama Anutuwo uumotoonjgo ambombaa Buŋa qaaya ii boronananonj ano.

²⁰Ii ano Kraistwaa jotamemeuruta koloojonj. Anutunonj qaa saŋe ama nonono iikawaa so ejemba uugia kuuj oŋomakejonj. Kraistwaa jeta mej kaparanj koma kokaenj qisiŋ oŋomakejonj: Mono Kraistwaa tawaya buŋa qenj aonj Anutuwaa alauruta koloowu. ²¹Anutunonj kuuya ananaa singisonjonanana qaaya jenj tegonj ironja meleema Kraist singisonjgo monj mende anotiwaa qaganonj ano uro duŋnana mej siimbobolo moro. Kraistwaa siimboboloyaaajonj ama iwaanonj qokotaaniŋ Anutunonj saanonj qaanana jenj tegoro solanjaniwonja. Kiaŋ.

6 ¹Nono Anutu iyanjaa gawonj meme alauruta koloojoniwaajonj ama uugia kokaenj kuujonj: Anutuwaa kalenmorijananonj omaya koloowabotiwaajonj ii mono buŋa qeŋ aowu. ²"Anutunonj qaa monj kokaenj jerota Buŋa Terenonj eja,

“Giima koboomambaa kambananonj mono kaŋ kuuro niinonj qamakooliga mobe.

Hamoqeqe kambananonj kaŋ kuuro iikanonj ilaanj gombe.”
Qaa kaenj eji, ii mobu! Kamban keteda koi kanonj mono Anutuwaa hamoqeqe kambaŋa kolooja. Anutunonj injiima koboomambaaajonj moro kambaŋanonj kaŋ kuuro kianjomuya ii mono keteda koi buŋa qeŋ aowu. Kianj.

Poolnonj kakasililij kania kania mokolooro.

³Monj nonoojonj ama uuta boliro kamaawabotiwaajonj galenana menj aonj laligonjkejonj. Jeŋ nononjgi gawonananonj qaayawo koloonj kamaawabotiwaajonj kaenj amakejonj. ⁴Anutuwaa gawonj meme ejemba awaa soro koloojoni, ii nanamemenana kuuyanonj qendeemakeja. Kakasililij ama jaabamagege kania kania ama nononjgi konjajilij uutanonj laligojonto, iikanonj mono mokosinjonj kaparanj koma kotiinj namakejonj.

⁵Ooli waayawononj nunuŋ kapuare miria miria kanonj nononjgi laligonij. Kareŋa kareŋa asugigi kawaa uutanonj komuwombotiwaajonj doomoronana keno keenana moma laligonij. Gaonj gbili rama nenewaajonj wosonana niniro laligoninto, kileŋ selenana qeŋ gawonj menj laligonij.

⁶Nanamemenj soraaya otaanj Anutuwaa uusiija moma asariŋ lombo anjonj mokosinjonj ejemba ala menj onjmakejonj. Uŋa Toroyanonj uunana saa qero batugianonj gbiŋgbaonj qaa jopagonj onjoma laligojonj. ⁷Qaa hoŋagadeenj jenij Anutuwaa ku-usujanonj nemuŋ koma nonono nanamemenj solanjaa tiwo sumanjanenij boro dindinananonj ano qaninananonj menj nanjonj. Kaenj nama leegenj Buŋa qaa jeŋ seinij, leegenj qaa qolonjmolongoya selenananonj anji iikawaa kitia jeŋ mindinjonj laligonij.

⁸Qabuŋa nononjgi selenana mende mepeseenjkejonj. Yonj jeŋ gamu qeŋ nononjgi uunananonj mende kamaanjkeja. Nonoojonj sundu awaa ano bologa ii lanj jeŋkeju. Ejemba qaa qolonjmolongoya jeŋkejuti, iikaanjanama nonomakejuto, kileŋ qaa hoŋagadeenj kuuya jeŋkejonj.

⁹Ejembanonj kanianana saanonj moma kotonjkejuto, kileŋ tosonianonj lolomonij telambelanjanama nonomakeju. Kambanj tosaanjanonj komuwombaajonj ama laligoninto, kileŋ toroqenjanawo laligojonj. Kikekakasililij eja kaanjanunuj laligogito, kileŋ mende komunij.

^a 6.2 Ais 49.8 ^o 6.5 Apo 16.23

¹⁰Wosobirinoŋ nunuro kileŋ kamban so aisooŋ laligojoŋ. Wanaya laligoŋ kileŋ ejemba mamaga ilaŋ oŋonoŋ uugianoŋ qaqaɓunɗagiawo koloŋkeju. Namowaa esuhinanana qaagoto, kileŋ oyanɓoyan kuuya buŋa qeŋ aon simbawoŋawo laligojoŋ.

¹¹Oo Korint ejemba, nononoŋ uunanaa naguya oŋoojoŋ horoŋ qaa moŋ mende koniŋ kemero kanianana asuganondeeŋ injiwoe moju. ¹²Oŋonoŋ nonoo uumomonana mobubotiwaajoŋ ii mende aŋgoŋ komakejonto, nononoŋ oŋoo uugia mobombotiwaajoŋ mono oŋoanɗiodeeŋ aŋgoŋ koma aŋkeju.

¹³Niinoŋ uumomona oŋombe oŋonoŋ mono iikawaa kitia kaanɗagadeeŋ tororo nombu. Niinoŋ meraborauruna kaanɗa tani qaa kokaen injiŋ oojen: Oŋo kaanɗagadeeŋ mono oŋoanɗiaa uugiaa naguya horoŋ uujopagia ii mombo momboga qendeema nonombu. Kian.

Momalaarigia qaa yoŋowo mende qokotaawu.

¹⁴Ejemba uugia mende meleŋgiti, iyoŋowo mono uugia mende somoŋgoŋ^p ororoŋ mende laligowu. Laaligo solanɗa ano laaligo doogoya ii aŋa aŋa koloojao. Ii mindiriŋ orombombaajoŋ amamaawoŋa. Paŋgamaŋ ano asasaga ii motooŋ mende koloojao. Qaago! ¹⁵Kraist ano Iimolanɗ (Satan) yoronoŋ uumotooŋ ama motooŋ laligowowaajoŋ amamaawaota. Kawaajoŋ uumeleeŋ ejemba moŋnoŋ nanamemeŋa uumeleembaa gadokopa ejemba moŋ iwo motooŋ mindiriŋ ambowaajoŋ amamaankebaota. ¹⁶“Anutu aŋo qaaya moŋ kokaen jerota eja,

“Niinoŋ kanagesouruna yoŋoo uugianoŋ laligoŋ batugianoŋ kema kaŋ Poŋgia koloowe yoŋonoŋ nii welen qeŋ mepeseen noma laligowuya.”

Qaa iikawaa so Anutuwaa Uŋayanonɗ uugianoŋ laligoro sele busunananonɗ Anutu laaligo kombobaŋaa Toyaa jigo kolooja. Anutunoŋ iyaŋaa jiwowoŋ jigoyanoŋ tando lopioŋ mepeseewombaa soŋgo ano erota amamaankejoŋ. Anutuwaanonɗ jigo ano asa jigo ii aŋa aŋa. Iikawaa so nononoŋ uumeleembaa gadokopa ejemba yoŋowo qokotaawombaa soŋgo ano erota amamaankejoŋ.

¹⁷“Kawaajoŋ oŋo mono Poŋnoŋ qaa kokaen jerotiwaa so otaanɗ ambu, “Ii mono oŋomesaonɗ seleŋgeŋ kaŋ tuuŋ iyaŋa moŋ laligowu.

Aŋgoŋjoragiawo koloŋkejuti, ii mono mende oŋoosirigi niinoŋ moma aŋgoŋ koma kalaŋ koma oŋoma laligomaŋa.

¹⁸“Niinoŋ Maŋgia koloowe oŋo noo meraborauruna koloŋ laligowuya.

^p 6.14 Qaqaŋ (yoke) ii hoos me bulmakao woi yoroo arogaranoŋ aŋgi kemero kare me kinonɗ iwoi horoŋkeja. Kaen oroanɗaraa aɗnɗara ambotiwaajoŋ amamaankejao. Kaen jinɗaunɗ kembabo. ^q 6.16 Lew 26.12; Eze 37.27; 1 Kor 3.16; 6.19 ^r 6.17 Ais 52.11
^s 6.18 2 Sml 7.14; 1 Hist 17.13; Ais 43.6; Jer 31.9

Pon ku-usun kuuyaa Toyanon kaen jeja.” Kianj.
7 ¹Oo wombo alauruna, Anutunon kalaŋ koma nonomambaa qaaya kaen somonŋon nonono eja. Kawaajon iwoi sele unjanana meŋ tilooji, anana mono ii kuuya qetegowombaajon Kraist qama kooliniŋ hamo qeŋ nonombaa. Anutuwaa jeta uuguwombotiwaajon mono keenana moma kaparaŋ koniŋ meŋ solaŋaniŋ nonono soraaya koloodaborowona. Kianj.

Uugia melengitiwaajon Poolnon keraqeeango moro.

²Nononon moŋ mende jeŋ kondemondeen ama munin tiwilaaro. Mombaanon iwoi mende qenjaminjanonin. Moŋ mende tiligon jaamesaŋ ama munin. Kawaajon ononon mono uugiaa naguya horon nono uugianon somonŋon nonoma laligowu. ³Tosianon batugianon gawon meŋ selenon kuukuu qaa kaen jeŋ jeŋ nononŋito, niinon qaa koi onoo qaagia jeŋ tegon irona meleema onomambaaajon ama mende jejeŋ. Niinon qaa kokaen jewe modaborogi: Nononon uunanaa naguya horon onon uunananon somonŋon onomakejon. Kaen ama saanon onowo ororon somonŋon komuwona ano ororon kotiŋ laligowona.

⁴Uuwoiya qaa momalaarina somata onoonon ama laligojeŋ. Onoo selegia mamaga mepeseenkejeŋ. Onoojon ama ulunkolena somata mokoloonenjwaajon kakasililin kania kania moma iikanon kilen honona qaa aisoojeŋ.

Masedonia prowinsnon kema Taituswo aitongori.

⁵“Taitus monŋama laligowetiwaajon” jeweti, qaa ii toroqen jemaŋa. Masedonia prowinsnon kouma kanon kaanagadeen uuluae mokoloomambaaajon amamaawe. Daen daen kembeti, iikanon konjilin kania kania mokoloowe. Anutuwaa manja qeŋ tosaŋa yonowo anŋowowo ama onoojon majakaka moma laligowe. ⁶Kaen laligoweto, Anutunon uukamakamaa ejemba nanŋon nonomakeji, iinon Taitus karoti, iikanon ulunkolon ama nono.

⁷Taitusnon karoti, iikanondeen qaagoto, Korint ononon ulunkolon ama mug iinon nijoro Anutunon iikanon kaanagadeen ulunkolon ama nono. Onoo sundugia kokaen nijoro, “Ononon nii niibombaajon koposonŋon laligoju. Wosogia onanon moma noma lombo nonŋitiwaa qaaya jeŋ noo kitina nanŋon jewombaajon jojoriŋkeju.” Sundu ii nijoro moma uukoisoro somata qatawo mobe.

⁸Niinon uugia Buŋa qaanon kuun tere ii oowe weenŋon onononŋia moma bolin aogiti, iikawaajon mende moma bolin aojeŋ. Wala moma bolin aoweti, ii kilen kambaŋ kokaamba kokaembaajon mombo aisoojeŋ:

¹ 7.5 2 Kor 2.13 ² 7.5 2 Kor 2.13 kanon Taituswaajon jero.

Tere qaananonj uugia mej boliro wosobiri angito, wosobiri iikanonj mono meleema kambaj torodaamonda ej tegoro. Kaniagia kaen iibe.

⁹Kambaj kokaamba onjo moma bolij aogitiwaajonj ama mende aisoojento, kokaembaajonj aisoojerj: Onjo nanamemengiaajonj ama moma bolij aogi gamu wosobirigianonj ilaaj onjono uugia mombo meleema dinggogi. Ii Anutuwaa jetaa so kolooro uugianonj mono nonoojonj ama mende boliroto, onjanonj ilaaj onjombe.

¹⁰Singisongonanaajonj ama moma bolij aojonj eenj, gamu wosobiri iikanonj mono ilaaj nonono uunana mombo meleema dinggowonja. Dinggowonjati, Anutunonj mono nunuano Siwenonj ubonja. Mojononj uuta meleema iikawaajonj mende moma bolij aowaa. Balonj ejemba tosanonj singisongogiaa wosobiri momakejuto, Anutunonj ii mesaowaatiwaajonj mende qisiwuti eenj, iinonj mono ironja meleema onjono koomu kotiga kumuwuya.

¹¹Onjononj Anutuwaa uusiinjaa so wosobiri mokoloogi gamu iikawaa honja ii uugianonj kolooro letonjiti, ii gosinj iima walingonj kokaenj jegi, “Anana gonj-aangolenana mesaonj uunana mej kululuunj uugere qaganonj waama kanianana soosooya gosinj mindingoninj. Ejemba singisongogonj, iyonjoojonj uunana waaro sisigia mej jerj onjoninj. Anutuwaa jeta uuguwombotiwaajonj aarunj lalajaninj keenana moninj. Poolnonj kanj uunana meleeninjwaa honja iibaatiwaajonj koposongonj laligojonj. Uunana nanamemeng dindinja ambombaajonj aninj ano mojononj kana qiwitigoroti, ii mindingonj mubombaajonj jojorinj laligoninj.” Kaenj jegi sokombaa. Kambaj kokaamba kana dindinja otaajuti, ii qendeema nonji iijenj.

¹²Kawaajonj mojononj batugianonj boliroti, iigadeenj mindingonj mubutiwaajonj ama terena mende oowe me mojn ii mej bolij muroti, iigadeenj ilaaj onjombutiwaajonj tere ii mende oonj ambe. Ii kokaembaajonj oowe: Onjo Anutuwaa jaasewananonj niwo uumotoonj ambombaajonj kaparanj komakejuti, sili iikanonj asuganonj asugiwaatiwaajonj tere ii oowe.

¹³Neenaa ulunjkolena iikayadeenj mende mojento, Taituswaa uuta batugianonj qeangoro iininj iikanonj kaangadeenj uuna nanjoro hononja qaa aisoonjkejerj. Onjononj korebore Taitus keraqeeangogonj mugitiwaajonj aisoonjkeji, korisoro iikanonj kaangadeenj nanjonj nono iikawaajonj hononja qaa aisoojerj. ¹⁴Niinonj onjoo siligiaajonj ama selegia Taituswaa jaanonj mepeseenj laligoweti, onjononj iikawaa so angj niinonj gamu mende mewe. Niinonj onjoo batugianonj laligonj qaa kuuya injjoweti, ii honjagadeenj. Kawaa so onjoo qaagia Taituswaa jaanonj jerj mepeseenj laligoweti, qaa iikanonj mono kaanjiadeenj kaniagia mindingogoni honja kolooro.

¹⁵Onjo korebore noo qaana tej koma Taitusnonj karo sombugiawo moma jenengia ororo koma horonj mugi. Taitusnonj siligia ii romonjonj

qaa nijoro uuqeeangoyanoy oŋoojony ama somariiro kotiiŋ mepeseen oŋomakeja. ¹⁶Niinony nanamemeŋgia kuuya romoŋgony iikanony saanony oŋoojony ama qaqabunjabunjanawo kaen moma kotiiŋ satiŋ laligomanja. Kawaajony aisoŋkejen. Kiaŋ.

Uumeleen alaurunana naŋgony oŋombombaa qaaya

8 ¹Oo uumeleen alauruna, Anutunony kalerŋmoriaŋa uumeleen kanagesoya kanagesoya kanony nonono hoŋa mono Masedonia prowins uutanony awaagadeen kolooro. Niinony oŋo kawaajony poumapou laligowubotiwaajony moma sundugia kokaen jemaŋa: ²Yoŋonony kakasililiŋ kania kania mokoloogi aŋgotete lombotawonony qagianony uro wanaya totoŋ laligojuto, ii kileŋ honoŋa qaa aisoogitiwaajony ama uumeleen alaurunana naŋgony oŋombombaaŋony moneŋ nanduy somata qatawo aŋgi.

³Yoŋoo kaniagia kokaen naŋgony jemaŋa: Moŋonony mende kuuy oŋono iyaŋgiaa siŋgiaaŋony kileŋ afaaŋgony esuŋgiaa so nanduyŋia aŋgi ano ii kaanjiadeen uuguy oŋoŋgi. ⁴Yoŋonony kaparaŋ koma mamaga kuuy nonoma kokaen welema ninijogi, “Nono kaanjiadeen Judia prowinswaa ejemba soraaya ilaŋ oŋombombaaŋony moŋony. Kawaajony Pool, gii saanony ‘Ooŋ!’ jena mono simbawoŋawo moma gawony iikawaa bakaya afaaŋgony mewoŋa.”

⁵Kaen jegi jewe nanduy ambutiwaajony mambombeti, iikawaa so iikayadeen qaagoto, ii uuguy kokaen aŋgi: Yoŋonony wala naŋgonango Pombaa jaanony sokonji, ii ambombaaŋony uugia somoŋgogi ano iikawaa gematanony Anutuwaa jeta teŋ kombombaaŋony moma iyaŋgiaa laaligogia ii kaanagadeen nonoo boronananony aŋgi. ⁶Kawaajony Taitus kokaen jeŋ kotonŋ mube, “Gii naŋgonango gawony ii kanaiŋ menati, iikawaajony ii mono toroqen Korint kanageso ilaŋ oŋona uukaleŋgia qendeema moneŋ nanduy somata ii mombo toroqen aŋgi batugianony tegowaa.”

⁷Uuwaa iwoi kania kania ii kelemaleŋ buŋa qeŋ aonŋ kokaen ama laligoju: Awaagadeen Kraist moma laariŋ Buŋa qaa hoŋa jeŋ sororogony Anutuwaa uusiiŋa moma kotonŋ tosaŋa naŋgony oŋombombaaŋony pondanŋ koposoŋgoŋkeju. Oŋonony tosaŋa uŋuuguy awaagadeen jopagony nonoma awaa soro koloju. Kawaa so naŋgonango gawony koi kaanagadeen mono saanony meŋ sororogony tosaŋa uŋuugugi awaa soro koloowaa.

⁸Kaen jeŋ moneŋ ambutiwaajony mende jeŋ kotonŋ oŋonjeŋ. Ii qaagoto, uukaleŋgia gbingbaonawo koloja me qaagoti, mono ii aŋgotetenony ama kaniagia momambaaŋony mojeŋ. Kanageso tosanony goŋaangole mesaony naŋgonango gawoŋgia hoŋa toŋa meŋ zeŋ nanjuti, qaa ii jeŋ iikanony oŋo aŋgotete ama oŋonjeŋ.

^v 8.1-4 Room 15.26

⁹Nandunj dawi ambutiwaajonj gosiwuti, iikanonj mono Ponjana Jiisas Kraistwaa kaniaa tania romongowu. Onjo iwaa kalenmorianja somata ii kokaenj moju: Iinonj Siwewaa ilawoila kuuyaa Toya uuta kolooroto, kilenj onjo oyanjboyambaa qaqabunagiawo koloowutiwaajonj ama namononj kamaan kamaanqeqeta koloonj laaligoya togonj qeleeno.

¹⁰Monej ambutiwaajonj mende jej kotonj onjonjento, Jiisasnonj sare anoti, iikawaa so qambanmambana iikayadeen onjonjenj. Onjononj gbani emugenanonj mutuya koloonj nanjonanjo gawonj kaparanj koma megj ano ii toroqenj mewombaa siinj kotiga mogj. ¹¹Kambanj kokaamba gawonjgia ii mono medaborowu. Wala nanjonanjo gawonj mewombaajonj kaparanj koma awelegogiti, iikawaa so ii mono toroqenj medaborowu. Iwoi enj onjonjiwaa so mono nandunja mamaga ambu. ¹²Kawaa kania ii kokaenj: Nandunj ambombaa siinjgianonj koloonj eji eenj, mono iwoi enj onjonjiwaa so anji Anutunonj moma anjonj kono sokombaa. Iwoi mende enj onjonjiwaa so mono mende gosinj jej onjomakeja.

¹³Nandunj somata anji alaurunana yonjo laaligogianonj afaangoro onjoanjiiaa qagianonj lombo ubaatiwaajonj mende mojonjo, alaurunana amamaanj memeqemeanj mejuti, iyonjowo mendeema ororonj laligowonjatiwaajonj mojonj.

¹⁴Kawaajonj kambanj kokaamba iwoi kelemalelenj enj onjono tosianonj laaligogiaa iwoiwaajonj amamaajuti, onjo mono ii ilaan onjoni soyanonj koloowaa. Kaenj ama onjoanji kanagenj iwoiwaajonj amamaagi yonjo ilawoilagianonj kelemalelenj ewaati, kambanj iikanonj mono iidamonj ilaan onjombuya. Kaenj ama aogi ala ilailaa siligianonj ororonj koloowaa. ¹⁵"Ti Buja qaa koi oogita ejiwaa so koloowaa, "Mamaga menj kululuunj laligoroti, iinonj anja so nero qaa suruya mende raro ano borombooronj menj kululuunj laligoroti, iinonj nene iwoiwaajonj mende amamaaro." Kianj.

Nejauruna karoonj wasinj onjoninj kanj ilaan onjombu.

¹⁶Anutunonj Taituswaa uuta sololoooro onjoojonj nii kaanja majakaka moma ilaan onjomambaajonj kaparanj koma laligoja. Kawaajonj "Anutu dangisenj!" jejenj. ¹⁷Niinonj Taitus onjooonj kawaatiwaajonj qisinj uuta kuuwe wana meleeno. Iikayadeenj qaagoto, anjo onjo ilaan onjomambaajonj moma koposonjonj iyanjaa siinja otaanj nonomesaonj Korint onjooonj kamambaajonj jero. ¹⁸Nonononj uumeleenj alanana monj wasininj iwo kawaota. Kokanonj Oligaa Buja jenj seinjkejiwaajonj ii uumeleenj kanageso so mepeseenj munjkeju.

¹⁹Iwaa qaa toroqenj kokaenj jemaaja: Masedonia uumeleenj kanageso yonjononj ii meweengogi nanjonanjo nandunja ii menj nonowo motoonj kana kembonja. Nonononj Ponj iyanjaa qabunyanonj seiwaatiwaajonj moma

^w 8.15 Eks 16.18

nanduj somata ii saanonj galej koma Judia prowinsnoj kema oᅅomborja. Ala ilailaa oᅅombombaa uukalenana kaerj asuganonj qendeema oᅅomborja.

²⁰Kaerj ama nanᅅonanᅅo nanduj somata ii tiliqili aᅅgi soowabotiwaajonj saanonj galej koma sororogoworja. Moᅅnonj silinana iikawaajonj jeᅅ nonombabotiwaajonj moma kaparanj koma nanjonj. ²¹*Qaa kawaa kania ii kokaerj: Nonononj sili Pombaa jaanonj dindiᅅa kolooji, ii qetetanᅅowombotiwaajonj galej meᅅ aonᅅkejonj. Iikayadeeᅅ qaagoto, sili eᅅemba jaagianonj sokonji, ii kaanᅅagadeeᅅ ambombaaajonj moma kaparanj komakejonj.

²²Yorowo uumeleeᅅ alanana moᅅ ii kaanᅅagadeeᅅ wasiniᅅ kawaa. Ii kambanᅅ mamaga aᅅgotete meᅅ muᅅ tania kokaerj iiniᅅ: Iinoᅅ kambanᅅa kambanᅅa Pombaa gawonj memambaaajonj geregere amakeja. Kambanᅅ kokaamba oᅅo tosaanᅅa ala ilailaa oᅅombombaaajonj moᅅuti, iikaerj moma laariᅅ oᅅonjiwaajonj mono oᅅoononj kaᅅ ilaanᅅ oᅅomambaaajonj moma uuwaawaa somata momakeja.

²³Niinoᅅ Taitus kokaembaajonj meweᅅᅅᅅowe: Iinoᅅ noo ala ilailaana ano gawonj meme neᅅana kolooja. Uumeleeᅅ kanagesoya kanagesoya yoᅅononj alawoinana woi ii meweᅅᅅᅅonj oronᅅi jotamemegia koloojao. Kraistwaa qabuᅅayanonj mono yoroojonj ama somariᅅkeja. ²⁴Kawaajonj eja karoonj kawuti, ii mono uugianonj jopagonj oᅅoma kaniagia kaerj ii qendeᅅᅅi iibuya. Kaerj ambuti eeᅅ, nonononj siligiaajonj selegia mepeseeniᅅi, qaa iikawaa hoᅅanonj mono asuganonj kolooro iigi uumeleeᅅ kanageso mamaganonj mobuya. Kiaᅅ.

Mono uumeleeᅅ alaurugia ilaanᅅ oᅅombu.

9 ¹Anutuwaa eᅅemba soraaya ala ilailaa moneᅅ oᅅombutiwaajonj oomambaaajonj moᅅento, oᅅo qaa ii modaboroᅅutiwaajonj qaa mombo jemambaaajonj mende amamaaᅅerj. ²Oᅅo ala ilailaa ambombaa uusiᅅᅅia eja. Niinoᅅ ii moma iikawaajonj oᅅoo selegia meᅅ uma Masedonia uumeleeᅅ kanageso yoᅅoo jaanonj mepeseᅅᅅ oᅅoma kokaerj jewe, “Korint ano Akaia uumeleeᅅ alaurunana tosonianonj mono gbani emugendeᅅᅅ kanaiᅅ Judia ala ilailaa ama oᅅombombaaajonj joᅅoriᅅ laligoᅅu.” Kaerj jewe oᅅoo uugeregiaajonj mogi qaa iikanonj mono uugia kuuro. Kawaajonj kanageso hoᅅa yoᅅoo uugia waaro ala ilailaa ambombaaajonj afaanᅅogi.

³Oᅅoanᅅiaa siᅅᅅ koloonj oᅅono moᅅuto, kileᅅ neᅅauruna karoonj koi wasiᅅ oᅅonjeᅅ. “Korint yoᅅononj moneᅅ meᅅ kululuuwombaaajonj joᅅoriᅅ laligoᅅu,” kaerj jeᅅ qaa iikawaajonj oᅅoo selegia mepeseewe. Qaa iikanonj omaya kolooro mamaganonj mobuboto, qaagia otaanᅅ moneᅅ oᅅanonj aᅅgi ozonj esunonj raro kuuyanonj kaanᅅ iᅅiibutiwaajonj moᅅerj.

* 8.21 Gba 3.4

⁴Qaa iikanonj omaya kolooro monengianonj mawosusunonj mende raro eej laligogi Masedonia neñauruna toñianonj niwo kañ kañ mokoloonj onombuyagati eej, niinonj mono onjoonj ama gamu mokoloomambo. Tenj kombutiwaajonj moma laariñ onjoma laligowe hoña mende koloonagati eej, onjo mono kañiadeej qaagia omayaajonj ama gamu mokoloowubo.

⁵Kawaajonj uumeleej alaurunana karoonj ii uu kuuy onjomambaajonj mobe sokono kokaerj injjowe, “Onjo mono waladeej Korint yonjoononj kema nangonanjo nanduj somata ambutiwaa qaa somongogiti, areñ ii otaañ andaborowutiwaajonj mono uukuuku meñ onjombu. Kaerj anji ala ilailaa nandunja ii kikuyawo otoko qaganonj qaagoto, mono loloogendeerj afaangonj mamaga ambu. Ii mindirigi ziozwa ozoñ esunonj raro kañ saanonj mewonja.” Kaerj jewe.

Kota afaangonj mamaga qosoma kororoowu.

⁶Qaa koi mono romongonj laligowu: Nene kota afaangadeerj qosoma kororooji, iinonj mono hoña kaangadeerj afaangadeerj mewaa. Nene kota mamaga qosoma kororooji, iinonj mono hoña kaangadeerj mamaga mewaa. Kawaajonj mamaga anji Anutunonj kitianonj mamaga onjombaa. ⁷Onjo anja anja nandunja mono uugianonj somongogitiwaa so amakebu. Korisorononj afaangonj mojqojoronj ejemba kaleñ onjonjuti, Anutunonj ii jopagonj onjmakeja. Kawaajonj nandunja moñnonj kuuy onjonjiwaajonj ama uuwoi qaganonj mende ambu. Ii kikuwo mende ambu.

⁸Uuafaan qaganonj kotingia mamaga anji Anutunonj mono kotiiñ kaleñmoriaña kuuya meñ señ onjmakebaa. Kaerj onjono laaligo kuuya kanonj iwoiwaajonj amamaawuti, ii kuuya mono kambañ so buña qerj aogi sokoma onjmakebaa. Kaerj kolooro gawonj awaa kania kania ii afaangonj megi hoña kelemaleleñ koloowaa. ⁹Otokoya qaa nanduj somasomata amakejuti, ii Buña Tere qaa koi oogita ejiwaa so koloaju,

“Iinonj afaangonj kaleña kaleña mendeema ejemba wanaya onjmakeja.

Nanamemeña dindiña kikuya qaa kanonj mono kambañ tetegoya qaa Anutuwaa jaanonj erj ubaa.”

¹⁰Anutunonj qosomakororo ejawaajonj nene kota muro nene kolooro neñkejonj, iinonj mono nembanenewaa mojqojoronj amakebuti, ii kaangadeerj onjmakebaa. Ii onjono uugianonj lolooro saanonj afaangonj qaa kota qosoma kororoonj seigi nanamemeñ solañaa hoña kolooro Anutunonj ii meñ somariiro señkebaa. ¹¹Kaerj anji Anutunonj mono laaligo kuuya kanonj kotuegonj meñ señ onjono qeangonkebu. Kanonj saanonj afaangonj ejemba kambañ so gbingbaonja qaa kaleñ mamaga onjmakebu. Kaerj anji ii meñ (Jerusalem kema) onjonij ejemba

mamaganonj kotingiaajonj ama Anutu mepeseegi honja onjoononj koloonjkebaa.

¹²Nanjonanjo gawonj koi menjkebuti, iikanonj mono Anutuwaa ejemba soraaya yonononj iwoiwaajonj memeqemearj anji ilaaj onjomakebaa. Iikayadeenj qaagoto, iikawaajonj “Anutu dangisen!” qaa ii mamaga jewutiwaajonj ama honja onjoononj koloonjkebaa.

¹³Kawaa kania ii kokaenj: Nanjonanjo gawonj koi menj iikaanja kanonj momalaarigiaa kania qendeengi ejemba mamaganonj ii iima Anutu tej kombutiwaajonj mepeseenj muj kokaenj jewuya, “Korint yonononj Kraistwaa Oligaa Buja ii qaanondeenj mende jokoloojuto, Poolwaanonj qaa ii gbingbaonja qaa tej koma afaangonj loloogendeenj nono ano tosaanja kuuya nonjoonj kalej jaasoonjo nonomakeju.”

¹⁴Kaenj jej onjoonj qamakooli gawonj menj iikanonj waegia mamaga menj onjoma kokaenj jewuya, “Iiya! Anutunonj mono kalejmoriaja kelemalelej Korint onjono uujopagiaa honja mamaga nononji.” Kaenj jegi Anutuwaa kalejanonj asuganonj koloowaa. ¹⁵Oo anana Anutu kalejaajonj ama mono mepeseenjkebonja. Iwaa kaleja Jiisas Kraistnonj mono awaa soro koloaja. Nanjonanjo ambutiwaa qaaya ii kaenj kanj tegoja.

Poolwaa gawombaajonj qaa jegi kitia meleeno.

10 ¹Tosianonj onjoo batugianonj noojonj kokaenj jenkeju: Jaasewanj qenj aonj geregere mende amakejato, monjenj kema kanonj mono qaa kotakotagadeenj jej nonomakeja. Kaenj jenkejuto, Kraistnonj kiankomunj gumbonjonjonj nomakeji, niinonj mono iikawaa qaganonj neeno uugia kokaembaajonj kuumaaja:

²Tosaanja yonononj nonoojonj kokaenj romonjonj jenkeju, “Pool ano iwaa nenauruta yonononj balombaa nanamemenjaa taniga otaanj iyanjgiaajonj romonjonj amakeju.” Niinonj onjoononj kanj qaa kaenj jenkejuti, ii mono temboma onjoma awasankaka nama jej onjomambaajonj mojento, kilej uugia kotakota totoonj kuunj jej onjomambaajonj togojen. Kawaaajonj onj ejemba noojonj qaa kaanja jenkejuti, ii mono uulanjawo gema unjuwu. Qaagia kaanja ii mindingogi injibe uunanonj mono luae qero batugianonj kanj bonjonj laligomaaja.

³Onjanonj, nanamemena namononj amakejento, ii kilej neenaajonj ama balombaa nanamemenj bologa mende otaanj manja mende qenjejen. Kaenj qaagoto, Anutuwaa kawali galenj koloonj kereuruta kiropo kuunj onjoma kanonj arej soraaya otaanj manja qenjejen. ⁴Balonj ejemba yonononj uugia walaga otaanj manjawaa iwoiya kuuya iikawo manja qenjejuto, nonononj kaenj qaago. Manjaqeqe eja yonononj jinjaronj jake kiripoya kiripoya simej aejnonj memeta ii idonj kondeengi kamaanjkejuto, Anutunonj tiwo sumanj qaita monj usunjawo ii nonono inaanj nonono iikanonj mono kere yonjoo qaa arengia powowonj kotiga ii kuunj qewagoninj kamaanjkeju.

⁵Uumeleembaa gadokopa yoŋonoŋ Anutuwaaw kania moma kotowubotiwaajonj ama oŋoanŋiaa selegia meŋ uma momogia dindiŋa koŋanŋiro lalabubu laligojuto, nononoŋ iyoŋoo roromonŋo areŋgia doogoya kiripoyawo ii kuuya qewagonj kondeenij kamaanŋkeju. Ejembanonj qaa momogia bologa ii menagonj somonŋowutiwaajonj kana qendeema oŋonij saanonj qaagia kuuya Kraist teŋ koma munŋkebonatiwaaw so romonŋonjkebu.

⁶Kaen romonŋonj Korint oŋonoŋ wala Kraistwaa qaa kuuya teŋ koma aposol gawona nanŋowutiwaajonj mambonjonj. Oŋonoŋ uugia mombo kaen meleŋgigo nononoŋ mono qaa qootogo ejemba yoŋoo qaagia kuuya gosij jeŋ tegonj ironja meleema oŋombombaajonj jojorij laligojonj. Kiaŋ.

⁷Oŋo iwoi kuuya mono selewaajonjadeenj mende iima gosiwu. Batugianonj nanamemeŋ soonŋkeji, iikawaa kaniaa hoŋa ii mono romonŋowu. Tosianonj batugianonj nii meŋ kamaan nooma iyanŋio Kraistwaa jotamemeuruta koloojutiwaajonj uuwoi mende ama moma kotijuti eenj, iyoŋonoŋ mono toroqenj noonj kaanŋagadeenj kokaen romonŋowu: Yoŋonoŋ Kraistwaa buŋa koloojuti, niinonj mono kaanŋagadeenj Kraistwaa buŋa koloojenj.

⁸Poronj kokaembaajonj ku-usuŋ nono: Oŋo meŋ kamaan oŋoomambaajonj qaagoto, mono uugia meagowe kotiiwutiwaajonj ama laligojenj. Kawaajonj ku-usuŋ iikawaajonj awelegonj koŋainj kaanŋa selenam meŋ uma terereewenagati eenj, ii kilenj mono gamu moŋ mende mokoloowenaga. ⁹Tereya tereya oonj ambe weenŋonj ku-usunaajonj toogia mobubo. Iikawaa toroko mobutiwaajonj mende mojenj. Kawaajonj qaa ii kambaŋ kokaamba mende toroqenj jemaŋa. Kiaŋ.

¹⁰Tosianonj qaa kokaen jenŋkeju: Poolnonj tereya kanonj qaa lombotawo oonj uunana oŋanonj kuunŋkejato, batunananonj nano iininj eja loota kolooja ano qaaya jero monij piapiaya kolooja. ¹¹Niinonj qaa iikawaa kitia kokaen jemaŋa: Qaagia omaya mono mesaowu. Noo kaniaanaajonj mono kokaen romonŋowu: Nii monŋenj kema terenonj qaana kotiga oonŋkejenj, iikawaa so mono batugianonj laligonj kaanŋagadeenj kotakota mindinŋonj oŋomaŋa.

¹²Umbuqumbulij yoŋonoŋ iyanŋia jeŋ qeanŋonj aonŋejuto, oŋanonj nii nuugunj aposol qabuŋagiawo koloowuyagati eenj, niinonj mono gamuna mobenaga. Kaen kolooro neenaa ano yoŋoo nanamemeŋgia leelee ama iima gosimambaajonj qetetanŋonj kokodundunj ambenagato, yoŋonoŋ mono momogia toroga otaanj iyanŋiaa aingiaa so uugia kedaya ama gosinŋkeju. Nanamemeŋgia kaen lanj gosij “Pool uugujonj,” jeŋ uuqeeanŋo momakeju. Qaa omaya kaen jeŋ uugia qaa kolooju. Anutuwaaw kedanonj gosij nonŋi saanonj unuugunj laligojenj.

¹³Anutunonj gawonj memewaa jawoya ama nonoti, ii mende uugunj selenamamaga mepeseemambaajonj mende mojenj. Anutunonj gawonj

meme areŋna ama nono menkejeŋi, iikawaa so mono oŋoo batugianonj kaanagadeeŋ gawonj menkejeŋ ano iikawaa honjaajonjadeeŋ selena mepeseeŋkejeŋ.

¹⁴Tosianonj qaa kokaeŋ jeŋ sooŋkeju, “Poolnonj Korint batugianonj gawonj merotiwaajonj selia mepeseero mende sokonja. Anutunonj balon mosoma gawonj mewaatiwaa jawo ama muroti, Poolnonj ii uugunj lansanj walemakeja.” Yoŋononj waladeeŋ gawonj oŋoo batugianonj mende megito, kileŋ nii meŋ kamaaŋ nooma iyangiaa selegia qaanondeeŋ mepeseeŋkeju. Niinonj Kraistwaa Oligaa Buŋa jeŋ seiŋ kema laligonj wala Korint oŋoononj kanj uuwaa gawonj mewe. Wala mende kawenagati eeŋ, umbuqumbuliŋ boi yoŋononj noo qaana kaeŋ jegi sokono niinonj neenaa kaniana jemaŋ jeŋ jeŋ soowenaga.

¹⁵Anutunonj balonj mosoma gawonj memewaa jawo ama oŋonoti, iyoŋononj jawogia ii waleema oŋoo batugianonj kanj uuwaa gawonj menkeju. Neeno jawona mende waleema tosaŋa yoŋoo batugianonj gawonj mewetiwaajonj selena mepeseeŋkejeŋ. Boi tosianonj uuwaa gawonj meŋ laligogiti, iikawaajonj selena mende mepeseeŋkejeŋ. Oŋoo batugianonj wala kanaiŋ gawonj mewetiwaajonj kaeŋ ambe saanonj sokonja. Anutuwwa areŋa otaŋ batugianonj gawonj meŋ laligoninj momalaarigianonj toroqeŋ somariiro nanŋonj nonombutiwaajonj mamboma jejeromonjromonj anjeŋ.

¹⁶Nanŋonj nononŋi saanonj gomaŋa gomaŋa Korint leegeŋanonj Noot waageŋ ejuti, mono endukanonj kaanagadeeŋ kema Oligaa Buŋa jeŋ asariwoŋa. Gawonananonj kaeŋ somariiro gemaqeqe qaagianonj tegowaa. Anutunonj tosaŋa yoŋoo gawonj meme jawogia ama oŋono megi honja koloodaboroti, iikawaajonj neenaa selena mepeseemambaajonj mende mojeŋ.

¹⁷“Kaeŋ qaagoto, Buŋa qaa koi otaŋ amambaajonj mojeŋ, “Moŋnonj selia mepeseemambaajonj moji, iinonj mono Pombaa gawombaa honjaajonj ama selia mepeseero sokombaa.” ¹⁸Qaa iikawaa kania ii kokaeŋ: Iyangia jeŋ qeaŋonj aonkejuti, iyoŋononj Anutuwwa jaanonj mende sokonjuto, Poŋnonj moroga jeŋ qeaŋonj mubaati, iinonj mono anŋotetenonj kotiin nambaa. Kiaŋ.

Aposol takapolakaya yoŋononj tiligonj oŋombubo.

11 ¹Niinonj uuna qaa taniŋaŋ qaa boronja moŋ jeŋ selena meŋ ube iikawaajonj mono mende moma bimoowu. Ii kileŋ nii gema mende nuwuyati, ii mojeŋ. ²Niinonj oŋo eja motooŋgo Kraist iwaa buŋa koloogi emba saraŋ jumunja soraaya kaŋa oŋoombe iinondeeŋ uŋuambaatiwaa qaaya jeŋ somonjgowe. Kawaajonj Anutunonj oŋoojonj ama

^a 10.17 Jer 9.24

uutanonj motoqoto moma uugereya waamakeji, niinonj mono iikawaa so tosianonj qaanonj tutugonj onjoma kele qej horonj onjngi boliwubotiwaajonj majakaka momakejenj.

³ ^bKokaembaajonj majakaka momakejenj: Mokolenonj osonjakale ano Iiwnonj (Eewanonj) boliroti, iikawaa so umbuqumbulinj yonjononj kaenj me kaenj jey tiligonj onjoojngi uugianonj menjerenjgoro jinjaunj ambubo.

⁴ Iikawaa kania ii kokaenj: Tosianonj kanj Jiisas jey asariniji, ii qaagoto, Jiisas morota mombaa kania jey seinj laligogi onjononj yonjoojonj mende mogi bimoonjkeja. Uña Toroya buña qej aogiti, ii qaagoto, ome mojnnonj tosaana onjoo uugianonj kemero melokanjij laligonj iikawaajonj kilej konjilinj mende moju. Oligaa Buña moma anjonj konjgiti, ii qaagoto, qaa tania ana so moñ qatagadeenj Oligaa Buña qama lanj jegi tosianonj ii afaanagadeenj moma anjonj komakeju. Kaenj koloonjkejiwaajonj onjononj kilej majakaka moñ mende momakeju. Ii mende sokonja.

⁵ Kawaajonj majakaka momakejento, nanamemena kaenj me kaenj gosigi niinonj kamaanjqeqeta mende koloojenj. Tosianonj aposol qa menj umbuqumbulinj lanj amakejuti, niinonj mono iyonjoo newo baagianonj qaago totoonj laligojenj. ⁶ Qaa nomakejutiwaa kitia ii kokaenj jejenj: Qaa awaga jejetaa tania ii saanonj mende mojento, Buña qaawaa kania ii mono moma sororogojenj. Ii kambaña kambaña pondanj asuganonj injisaambe moma yagoju.

⁷ Onj metaama onjomambaajonj moma neena menj kamaanj aonj laaligona nangomambaajonj gawonj menj laligowe. Kawaajonj Anutuwaanonj Oligaa Buña ii onjoojonj sewana qaa eenj jey asarinj onjoma laligowe. Kaenj ama laligowetiwaajonj tosianonj noojonj uuduuduu qaa kokaenj jenjkeju, “Poolnonj kana uugunj singisonjgo amakeja.” ⁸ Uumeleenj kanageso tosianonj gawonj mende mewe kilej nandunjgia eenj onjngi mewe nanjonj nono onj eenj welenj qej onjoma laligowe. Tosianonj iikawaajonj kokaenj jenjkeju, “Poolnonj yonjgoro meme sili kaana ama onjoma laligoja. Kawaajonj iinonj aposol mende koloojato, ana gawonjga menjkeja.” Noojonj kaenj jey soonjkeju.

⁹ ^c Onjowo laligonj iwoiwaajonj amamaanj memeqemeenj menj iikanonj onjooonjga moñ mende kuunj menj bimoonj munj nene iwoiya mende menj laligowe. Kaenj qaagoto, uumeleenj alauruna Masedonia prowinsnonjga kanj iwoiwaajonj amamaaweti, ii iima asarinj monenj onjngi sokono. Nanamemena kuuya kanonj menj bimoonj onjomambotiwaajonj moma galeñ menj aonj laligoweta mombo toroqenj kaenj laligomana.

¹⁰ Menj bimoonj onjomambotiwaa qaana iikawaajonj mono neenaa selena menj uma laligojenj. Mojnnonj qaana ii Akaia prowinsgiaa gomaña gomaña kuuya kanonj qewagomambaajonj amamaawaa. Kraistwaa qaa

^b 11.3 Jen 3.1-5, 13 ^c 11.9 Fil 4.15-18

hoŋanoy mono nemuy koma nono qaa kaey somoŋgoj jeŋ nanjeŋ. ¹¹Ii naambaajoy? Ii oŋo mende jopagoy oŋombenaga, iikawaajoy me? Mono oŋanoy jopagoy oŋomakejeŋi, ii Anutunoy moja.

¹²Aposol sosoŋae kaŋa koloŋkejuti, iyoyonoy nonowo “Ororoy koloowombaa gawoy tania iikayadeeŋ meŋkejoj,” kaey jewombaaoy moju. Kawaajoy kokaey kuuy oŋoma jeŋkeju, “Poolwaa tani kaŋa gawoy meŋkejoj, iikawaajoy mono Pool kaŋa naŋgoj nonombu.” Gawoŋgiaajoy selegia mepeseewombaaoy moma iikawaa kania moŋgamakejuto, ii saanoy mende mokoloowu. Niinoy ii kaŋa mende koloojey. Kawaajoy meŋ bimooy oŋomambotiwaajoy mono neena galey meŋ aoy laligoŋkejeŋa mombo toroqey iikaŋa laligomaŋa.

¹³Yoŋonoy aposol hoŋa qaagoto, aposol takapolakaya ano gawoy meme ejemba oŋŋkakalegiawo kolooy. Kraistwaa aposol nonoo tanitani kolooy qendeema aoy gawoy laŋ meŋkeju. ¹⁴Satan aŋo asasagaa gajoba tani kaŋa qendeema aoy gawoy laŋ meŋkeja. Kawaajoy umbuqumbuliŋ yoŋonoy kaey koloogitiwaajoy mende waliŋgoŋkeboŋa.

¹⁵Kawaajoy Satambaa welenqeŋe ejembauruta yoŋonoy ejemba welenŋia qewombaa tanitani ama Kana qaa otaŋ iikaŋa kanoy solaŋa koloowutiwaajoy jeŋ sooy qendeema aoykeju. Gawoy kaŋ laŋ meŋkejutiwaajoy nono mende aaruy waliŋgoŋkejoj. Selememe kaey amakejuto, kambay tetegoyanoy Anutunoy tawagia nanamemeŋgiaa so meleema oŋombaa. Kian.

Poolnoy aposol gawoy meŋ siimbobolo mamaga moro.

¹⁶Qaana mombo kokaey jemaŋa: Oŋoonoŋga toŋianoy noojoy “Uuta qaaga laligoja,” kaey jeŋ romoŋgowuyaga. Kaey romoŋgowuyagati eeŋ, nii eja uuta qaa kaŋa mono koma horoy nombu. Kaey aŋgi saanoy ii kaŋa neena selen meŋ uma batugianoy laligomaŋa. ¹⁷Awasaŋkaka somata moma selen meŋ uma qaana jejeŋi, ii Pombaa momonoy mende otaŋ jejento, qaa ii eja uuta qaanoy jewageeŋ jejeŋ.

¹⁸Ejemba mamaganoy batugianoy balombaa nanamemeŋ bologa otaŋ selegia meŋ umakejuti, iikawaajoy niinoy kaŋiadeeŋ ama qaana iikawaa so jejeŋ. ¹⁹Oŋoŋgio “Momo ejemba uuta kolooy,” jejutiwaajoy oŋonoy ejemba uugia qaa yoŋoojogoy mogi mende bimooykeja.

²⁰Oŋonoy hoŋa toontooy kokaey kolooy: Ejemba koi kaŋa yoŋoojogoy mogi uugianoy mende bimooykeja: Moŋnoy uŋuama somoŋgoro welenqeŋeuruta kamaanqeŋeta kolooy. Moŋnoy tutugoy oŋoma nenegia nedaboroŋkeja. Moŋnoy jeŋ kekeke ama oŋono iwaa buŋa kolooy. Moŋnoy iyaŋaa selia meŋ uma qaa tokoroŋkota jeŋ uruŋgia qetaaliŋkeja.

²¹Ii kaŋa horoy ureeŋ ama oŋomambaaoy mono looloria kolooy laligowe. Bonjoŋa ama oŋombetiwaajoy “Kee momo meraga kolooy,” jeŋ noojoy kaey romoŋgoju me qaago? Qaa kaey jeŋ iikanoy saanoy

gamu qeŋ nombutiwaa so kolooja me? Qaa jemaŋati, ii eja uuta qaanon jewageeŋ jemaŋa. Umbuqumbulinj yoŋononj gawonj meŋkejutiwaaajon selegia meŋ uma gamugia mende mojuŋi eeŋ, niinonj mono kaanagadeeŋ gawonaajonj ama selenam meŋ umambaajonj kotiiŋkejeŋ.

²² Yoŋononj qaa kokaenj jeŋ selegia meŋ umakeju, “Nono Juuda ejemba koloonj Hibruu qaa jeŋkejeŋ.” Kaenj jeŋkejuto, niigago mono kaanjadideen koloojen. “Israel ejemba koloojonj,” jeŋkejuto, niigago mono kaanjadideen koloojen. “Aabrahambaa esa ambouruta koloojonj,” jeŋkejuto, niigago mono kaanjadideen koloojen.

²³ ^dQaa moŋ ii eja uuta qaanonj jewageeŋ jemaŋa, “Yoŋononj Kraistwaa gawoŋa meŋkejeŋ,” jeŋkejuto, niinonj ii mono ii haamo ama unjuugun meŋkejeŋ. Niinonj mono ejemba ii unjuugun gawonj kotiiŋ meŋ laligowe. Kraistwaa gawombaajonj ama kapuare mirinonj nooŋgi kanonj ii unjuugun kambanj mamaga rabe. Ooli waayawononj geriawo geriawo nuŋ laligogi. Kambaŋa kambana lombo mokoloonj komumambaajonj ama laligowe.

²⁴ ^eJuuda jigo galenj tosianonj jegi arawambu noŋ nugi indeŋa 39 kolooro siimboboloya moma laligowe. Kaenj ama noŋgi areŋa 5 kolooro. ²⁵ ^fRoom gawman yoŋononj jegi oporondaayanonj nugi indiŋa karoon kolooro. Somaŋa motoonjgo jamononj nugi komumambaajonj ambe. Wanjo somatanonj laligowe kowe toronjanonj kuunj qagonj janjgoro indiŋa karoon kolooro. Kambanj moŋnonj wanjo janjgoro kowenonj kemeŋ weenj motoonjgo ano gomantiiŋa moŋ kowe qaganonj lanj laligowe.

²⁶ ^gKambaŋa kambana kana kema kanj laligowe. Apu somasomata mamaga kotonj iikanonj lombo mokoloonj tiwilaamambaajonj ama laligowe. Kikekakasililinj ejemba yoŋoojonj ama koomuwaa toroko moma laligowe. Juuda kanagesouruna yoŋoojonj ama lombo mokoloonj tiwilaamambaa ama laligowe. Waba kantri yoŋoojonj ama lombo mokoloonj tiwilaamambaa ama laligowe. Taonja taonja kanonj lombo mokoloonj tiwilaamambaa ama laligowe. Duuyaa gomaŋa gomaŋa kanonj lombo mokoloonj tiwilaamambaa ama laligowe. Kowe kotonj kema kanonj lombo mokoloonj tiwilaamambaa ama laligowe. Alauruna takapolakagiawo yoŋononj nugi komumambotiwaajonj wosona (ba kukuuna) kouma gojono laligowe.

²⁷ Laaligona nanjomambaajonj gawonj kotiiŋ meŋ laligowe. Gaonj gbili mamaga laligowe. Gawonj mamaga mewetiwaajonj nenewaa kambana mende ero nene apuwaa komunj laligowe. Nene qaono kambanj mamaga bodi laligowe. Opo malekuwaajonj amamaanj totonja ariŋ laligowe. ²⁸ Iikayadeeŋ qaagoto, toroqenj kokaenj moma laligowe: Uumeleeŋ kanagesoya kanagesoya kuuya yoŋononj majakaka qaagia nijogi uunanonj mono kambanj so moma bimoonj laligowe.

^d 11.23 Apo 16.23 ^e 11.24 Dut 25.3 ^f 11.25 Apo 16.22; 14.19 ^g 11.26 Apo 9.23; 14.15

²⁹Momalaari alauruna daen yononon sologon loorijuti een, niinon mono kaanjadeen ii mobe bimooro uuna loorinkeja. Moronon kongoro ano uumeleen alananon singisongo anji, singisongo iikawaa gerianon mono noo uuna kaanagadeen nooro tembomakejen.

³⁰Oonon sele men-uu qaagadeen mobombaa siija momakeju. Kawaajon niinon selena men ubenagatiwaa so koloowenagati een, nii selena iwoiwaajon qaagoto, mono uunaa iwoiwaajon kamaanqeqeta koloowe esunna kamaankejiwaajon ama selena men ubenaga. ³¹Anutu Pon Jiisaswaa Manja kamban so mepeseeni tetegoya qaa akadamyawo laligon ubaati, iinon mono noo kania moro qaa qolonmolongoya qaagoto, qaa honja toon ii jejen.

³²^hDamaskas sitinon laligowe kin Aretaswaa kiapyanon goondomonuruta noma somonon nombutiwaajon jen koton onono Damaskas ejemba yonoo siti sopa naguyanon emboma oloj koma kemambotiwaajon galen men nanji. ³³Kaen nangito, alauruna yononon noma konde uutanon nooma kasanon somonon siti kiropo jengenanonga sosooda anji namonon kamaan koma borianonga oloj koma kawe. Kiaj.

Poolnon jaameleen unja iima isaisaan qaa moro.

12 ¹Oonoo selememe alaurugianon jaamelembaa qaaya qaaya jenkejuti, iikawaajon niinon kaanagadeen selena mepeseen jaamelembaa qaana jema. Qaa ii saanon mende ilaan onombaato, kilen qaa toroqen jaameleen unja unja ii Pononon qaagia nisaano mobeti, iikawaa sunduya jema. ²Eja mon moma mube Kraistwo qokotaan laligoja. Unja Toroyanon ii wano namowaa koosu haamo jawoya uugun uma sengelao jawoya uugun uma Anutu iyanaa Siwe goman uutanon eu uro. Kamban iikanonadeen gbani 14 tegoro laligojon. Seliawo me selia qaa unja kokoosoyagadeen uroti, ii mende mojen. Anutunon ii moja.

³⁻⁴Unja Toroyanon eja ii wano Anutuwa oyanboyan gomanonon uro qaa qaita mon jegi moro. Balon eja niinon qaa ii jemambaajon songo eja ano qaa ii balon ejemba ananaa qaanananon jewombaa so qaago. Seliawo me selia qaa uroti, ii Anutunon moja. Niinon ii mende mojento, iwaa sunduya mojen.

⁵Niinon eja iwaanon iwoi kolooroti, iikawaajon selena men umanatiwaa so koloojen. Neenaajon ii kolooroto, kilen iikawaajon ama neena selena mende mepeseenkejen. Kawaajon qaagoto, esunkamakamaa koloojeniwaajon kaen amakejen.

⁶Neenaajon selena kaanagadeen men umambaajon mobenagati een, qaana mono qaa honaa so jewenaga. Kaen qaa omaya jeje ejaga

^h 11.32-33 Apo 9.23-25

mende koloowenagato, ii kokaembaajon kolatin aonkejen: Kuuya ononon jaameleen ii iibetiwaajon qaa dindiņa uugun noojon mogi uuta koloomambo. Nanamemena ambe iigi qaa jewe mogiti, mono iikawaa sogadeen gosin nombutiwaajon mojen.

⁷Nisaņisaan qaa uuta mobe qaa tosaņa uugunkeji, iikawaajon awelegon aomambotiwaajon Anutunon iwoi jetawo noo sele busunanon ano sosoro somambaa so nunkeja. Satambaa gajobanon siimbobolo ii nono momakejen. ⁸Kawaajon Pononon ii sele busunanonga itagowaatiwaajon qama kooliwe indinņa karoon kolooro.

⁹Kaen qama kooliweto, qaa kokaen nijoro, “Qaago. Esunkamakamaa koloona noo ku-usunanon mono afaangon uuga saa qero akadamugawo koloonkebaa. Kawaajon noo kalemoriana mono bunja qen aona sokombaa.” Qaa ii nijon Kraistwaa ku-usunanon qananon ubaatiwaajon momakejen. Kawaajon esunkamakamaa koloonkejenwaajon selena mepeseenkejen. Lombo ii qaombaatiwaajon mende toroqen qama koolinkejen.

¹⁰Kraistnon nii esunkamakamaa koloonkejen, kamban iikanon esun nono kotiin namakejen. Kawaajon esunkamakamaa koloojeniwaajon kilen mobe sokono kiku mende amakejen. Tosianon uuqeqe qaa tokoronkota jen nongi mobe sokoma nonja. Kraistwaajon ama kakasililin sisiwerowero ama nongi konjilinj moma kanon kilen uubonjon mokoloonkejen. Kian.

Poolnon Korint yonoojon majakaka moro?

¹¹Selena menj uma eja uuta qaa taniņaan koloojen. Dingowutiwaajon ama kana morota mon mende mokoloon noojon mogi ubaatiwaajon ii jejen. Onanon, Anutunon mende ilaan nonagati een, neeno mono iwoi mon mende ambe gemaqeqe qaagianon hona koloonaga. Hona koloonagato, nanamemena kaen me kaen gosijen, mono kamaanqegeta mende koloojen. Tosianon aposol qabunagiawowaa qa menj umbuqumbulin lan laligojuti, niinon mono iyonoo newo baagianon mende totoon laligojen.

¹²Onoo batugianon gawon menj lombo mamaga moma mokosinjon laligoweti, iikanon Anutuwa ku-usunanon sololoon nono angoletu aiwese kania kania asugiro. Nanamemen iikanon aposol koloojeniwaa kania qendeema ononota iigi.

¹³Ono ilaan onombe ano uumeleen kanageso tosaņa ii onowo ororon ama onombe. Tosaņa onombe waagita onjo mono nomaen onomesaowe een laligowuyaga? Onanon, nanjon nombutiwaa lombota ii onoo qagianon mende ambe. Aposol takapolakagiawo yononon lombo ii onoo qagianon amakejuto, niinon ii tosaņa yonoo qagianon ambe bosimakeju. Nanjon nombutiwaajon mende kuun onoma iikanon koposo ama onombe me? Kawaajon “Poolnon koposo ejaga kolooja,” jewuyaga, mono qinjina ii mesaowutiwaajon qisin ononjen.

¹⁴Mobu, kamban kokaamba mombo oŋoonoŋ kamambaajon jojoriwe indina karoon koloowaa. Kan gawona nanŋowutiwaa lombota ii duŋanon mombo oŋoo qagianon mende amana. Ii qaago. Oŋoanŋiaa esuhinagiaajon mende koposonŋonkejento, oŋoanŋio noo siin mobutiwaajon mojej. Merabora yoŋonon nemuŋmanjurugia nanŋon esuhina meŋ kululuuŋ oŋombutiwaa so mende koloojuto, nemuŋman yoŋonon ii meraboraurugia yoŋoojon meŋ kululuugi sokombaa. Iikawaa so uuwaa gawon baagen niinon manŋia koloojen. Kawaaajon uunon baagen ilaan oŋomambaajon mojej.

¹⁵Kawaaajon oŋonon qeaŋgowutiwaajon iwoina kuuya ii korisoro qaganon togon oŋombe oŋoo buŋa koloowaatiwaajon mojej. Neenaa laaligona kaanjadeen qeaŋgowutiwaajon qeleemambaajon mojej Kaen honoŋa qaa jopagon oŋombe uuŋopananon somariinŋejato, oŋoo uukalenŋianon mono kilen naambaajon waziinŋeja?

¹⁶Oŋanon, nanŋon nombutiwaa lombota ii oŋoo qagianon mende ambe. Noo tuarenjeŋurunanon qaa iikawaaajon uumotoonŋo anjuto, toŋianon kokaen jewuyaga, “Pool ii momo eja koloojiwaajon tiliqili ama uugia mejanŋon kokosiin oŋoma monenŋia kaen me kaen horonŋeja.” Qaa ii hona qaago! ¹⁷Ii nomaembaajon jeju? Neŋauruna wasin oŋombe oŋoonon kagiti, iyoŋoononŋa moŋnon Pool esuhina mubutiwaajon kuuŋ oŋono me qaago? Qaago. ¹⁸Taitus oŋoonon kawaatiwaajon kuuŋ muŋ uumeleen ala moŋ iwo wasiwe kari. Taitusnon nii esuhina nombutiwaajon kuuŋ oŋono me qaago? Qaago. Uŋa Toroya motoongonon mono sololoon norono gawon nanŋonanŋowaa kana motoondeen kema kan laligori. Kian.

Poolnon Anutuwaa ku-usuŋ qaganon kawaa.

¹⁹Tere koi weenŋon iikanon noojon kokaen romonŋowubo, “Qaa jeŋ muniŋi, mono iikawaa kitiaga kaparaŋ koma jeŋ kaen ooja.” Oo wombo alauruna, niinon iikawaaajon kokaen jemaŋa: Niinon Kraistwo qokotaan qaana Anutuwaa jaasewananon jeŋ oowe. Gawonana kuuya ii oŋonon uugia meagon kotikotii mokoloowutiwaajon meŋkejon.

²⁰Oŋoonon kan iibe nanamemenŋia togonkejen, ii mombo otaan laligowubo. Kaen mokoloon oŋomambotiwaajon majakaka mojej. Nanamemenŋiaa irona meleema oŋombe qagianon ubaati, oŋonon tani amanati, ii togowuya, iikaen mojej. Batugianon nanamemen kokaen ambubotiwaajon toona mojej: Uunon motoqoto moma juma andoruru jewubo. Uuduudu ama yoŋ jewubo. Selenon kuukuu ama aon deema oŋoanŋiaa tuumbaajonadeen romonŋon laligowubo. Gemaqeqe qaa tokoronkota jeŋ iikanon meŋ bolin aowubo. Tosaana yoŋoo qaagia aasangoyanon jegi dimbonawo kembabo. Jaba-arambaraŋ ama areŋa tororo mende otaan oŋoanŋiaa aingianon lan laligowubo.

²¹Kaen ama laligowuti eer, niinon kokaen koloowaatiwaajon majakaka moma kamaŋa: Ejemba mamaganon wala siŋgisonŋo ama laligogiti, niinon iyonoojon uukonduj ama saamambo. Nanamemen jewonawo lan otaan siŋgia kombombaŋa mokoloowutiwaajon serowilin ama gamugia moma mende moma bolin aogi. Batugianon kawe uugia mombo mende meleenŋi injibe Anutonon uuna kuuro mombo ukamakamaa amambo. Kiaŋ.

Galeŋ meme qaa konoga

13 ¹Kamban kokaamba onoonon kawe indina karoon koloowaa. “Qaawaa jakeyanon aambaa qaaya kuuya ii ejemba woi me karoonanon nanŋon jegi kotiinŋeja.” ²Niinon Buŋa qaa iikawaa so anjeŋ. Onoo batugianon laligowe indina woi kolooro kamban iikanon galeŋ meme qaa onombe. Qaa ii kamban kokaamba mombo qeŋ gbilin waladeeŋ jejeŋi, iikanon tegoja. Kawajon mombo kamaŋati, kamban iikanon ejemba siŋgisonŋo wala anŋiti me anjuti, ii mende injiima koboomaŋa. Kileŋagiawo onŋo mono kuuya mindinŋon onomaŋa.

³Kraistnon esuŋkamakamaa qaganon mende ama onomakejato, ku-usuŋa onoo batugianon qendeemakeja. Kraist iikanondeeŋ mono sololoon nono aposol koloon qaa jeŋkejeŋi, onŋo iikawaa kaniaajon uuwoi ama kaparaŋ koma qisiŋ aonŋeju. Kawajon siligiaa so mono qaa jeŋ onoma mindinŋon onomaŋa.

⁴Kraist maripoonon qegi komuroti, kamban iikanon esuŋkamakamaa tani laligoroto, kileŋ Anutuwwa ku-usuŋanon nemuŋ koma muro kotiin laligoja. Niinon kaanjadeeŋ iwo qokotaan neena esuŋkamakamaa koloon laligojento, Anutuwwa ku-usuŋanon mono nemuŋ koma nono Kraistwaa jeta teŋ koma mindinŋon onomambaajon kotiin laligojeŋ.

Mono ononŋia gosin aon uugia meleembu.

⁵Mono ononŋia tororo gosin aowu. Uugia meleema onanon Kraist moma laariju me qaago, iikawajon mono anŋotetenon ama gosin aowu. Kraist Jiisaswaa Unayanon uugianon kotiin laligoji, ii moma kotoju me qaago? Uugianon mende laligoji eer, onŋo mono anŋotete iikanon kamaan unuro Kraistwaa buŋa mende koloju. ⁶Niinon onoonon aposol hona kolojeŋ me qaago, onŋo kaen gosin nonŋi anŋotete iikanon mende kamaan nuwaa, iikaen mojeŋ. Onŋo noo kaniana kaen asuganon iima moma kotowutiwaajon jejeromonromon ama laligojeŋ. Kawajon mindinŋon onombe onanon sokombaa.

⁷Qaa kuuya onŋon koujeŋi, ii anŋi soowabotiwaajon Anutu qama koolijon. Qaa mon jeŋ soon laligogi kan mindinŋon onombe

¹ 13.1 Dut 17.6; 19.15

tuarenjenjuranonj mono aposol ku-usuna onjanonj iima asariwuya. Kaenj koloowaatiwaajonj mende qama koolijenj. Onjo mende mindingonj onomanjatiwaa so niibubotiwaajonj mende qama koolijento, onjononj uugia dindiņa melembutiwaajonj qama koolijenj. Uugia onjanonj melembuti eej, niinonj mende mindingonj onjombe tuarenjenjuranonj noojonj toroqenj “Eja looloriaga!” jenj mobuyagato, ii kilenj.

⁸Nono qaa honja qotogonj monj utegowombaajonj amamaawonjato, qaa honjanonj seiwaatiwaajonj saanonj nambonja. ⁹Niinonj ku-usuna mende qendeema esunjakamakamaa tani laligowe onjononj kotiinj nambuti, kambanj iikaanjanonj mono korisoro amakebonja. Uumeleembaa akadumugia kuuya mokolonj kotiinj nambutiwaajonj nonononj Anutu qama koolinj munkejonj. ¹⁰Ponjonj onjo menj kamaanj onjomambaajonj qaagoto, uugia meagowe kotiiwutiwaajonj moma ku-usunja ii nono. Ku-usunj iikawaa qaganonj nama onjononj kamanjati, kambanj iikanonj geriawo ama onjomambotiwaajonj mono qaa koi koriganonj laligonj onjoonj tere koi oojenj. Onjoanjo mindingonj aowuti eej, mono bonjonja ama onjomanja. Kianj.

Yeizozo qaa tetegoya

¹¹Oo uumeleenj alauruna, qaana jenj tegonj qambanmambanj kokaenj onjonjenj: Mono aisoonj laligowu. Kaniagia sooroti, ii mono kuuya mindingodaborowu. Uukuuku qaa onjonjenj, ii mono bunja qen aonj tenj kombu. Qaa jeweti, iikanonj mono uumotoonj ama luaenonj laligowu. Kaenj anji Anutu jopagonj aowutiwaajonj inaanj nonoma luae qen nonombaati, iinonj mono onjowo laligowa.

¹²Onjo uumeleenj alaurugia yonjowo mono jolonjia jenj anjonj aonj kana soraaya otaanj buugia kitonj nenj aonj laligowu. Anutuwaajonj ejemba soraaya kuuya koi laligojuti, iyonjononj yeizozogia anji onjononj kaja.

¹³Ponj Jiisas Kraistonj mono kalejmorianja onjono Anutuwaajonj uujopayanonj nemunj koma onjono Unja Toroyanonj kuuya inaanj onjono uumotoonj ama ainjolonj laligowu. Kianj.